

Základná škola Jaroslava Simana,

Októbrová 16, Valaská

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Učebné osnovy pre 7. ročník

Názov iŠkVP	Škola pre deti budúcnosti
Názov iŠkVP	iŠkVP pre II. stupeň - nižšie sekundárne vzdelávanie
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	Štátna
Dátum schválenia	30.augusta 2017
Miesto vydania	Základná škola J.Simana, Októbrová 16, Valaská

Valaská, august 2017

kolektív učiteľov 2. stupňa

Koordinátor: Mgr. Eva Hanková

www.zsvalaska.edupage.sk

048/6176927

Obsah

Obsah.....	2
Inovovaný školský učebný plán pre 7. ročník.....	3
Inovovaný školský vzdelávací program pre 7. ročník.....	4
Hodnotiace portfólio v 7. ročníku	4
Učebné osnovy	6
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA.....	7
3.1. Slovenský jazyk	8
ANGLICKÝ JAZYK ako 1. cudzí jazyk.....	19
INFORMATIKA	31
DEJEPIS	35
GEOGRAFIA	40
OBČIANSKA NÁUKA	44
BIOLÓGIA.....	48
CHÉMIA	57
FYZIKA.....	62
ETICKÁ VÝCHOVA.....	65
NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA	69
TECHNIKA.....	75
VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	80
HUDOBNÁ VÝCHOVA	86
TELESNÁ VÝCHOVA	90

Inovovaný školský učebný plán pre 7. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 7. ročník	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	4	
	Anglický jazyk	4	Delí sa na skupiny.
	Ruský/Nemecký jazyk		
	Zábavné čítanie/Svet práce	2	Delí sa na skupiny.
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	
	Informatika	1	Delí sa na dve skupiny.
Človek a spoločnosť	Dejepis	2	
	Geografia	1	
	Občianska náuka	1	
Človek a príroda	Biológia	2	
	Chémia	2	
	Fyzika	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova / Náboženská výchova	1	Delí sa na skupiny.
Človek a svet práce	Technika	1	Delí sa na dve skupiny
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	Delí sa na chlapcov a dievčatá.
Spolu		30	

Poznámky:

Žiaci sa delia na skupiny:

- na vyučovanie cudzích jazykov do počtu 17
- na vyučovanie informatiky do počtu 17 žiakov
- na vyučovanie náboženskej a etickej výchovy do počtu 20 žiakov
- na vyučovanie telesnej výchovy na chlapcov a dievčatá do počtu 25 žiakov

Inovovaný školský vzdelávací program pre 7. ročník

Charakteristika výstupov žiakov 7.ročníka

V rámci hodín technickej výchovy nadobudnú žiaci schopnosti riešiť problém, uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci, nadobudnú schopnosť sebahodnotenia a sebahodnotenia pri smerovaní vlastnej profesijnej orientácie.

Realizácia: Výstava prác žiakov z technickej výchovy.

Ciele 7. ročníka :

- a) naučiť sa využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu
- b) ovládať početné výkony so zlomkami a percentami
- c) vnímať život ako najvyššiu hodnotu, poznať ľudské telo
- d) získať kompetencie komunikácia v cudzom jazyku
- e) budovať informatickú kultúru- naučiť základné pojmy, postupy a prostriedky informatiky
- f) viesť k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasti kultivovania historického vedomia žiakov
- g) vnímať estetickú krásu krajiny prírodnej i kultúrnej, rozvíjať bádateľské schopnosti
- i) rozoznať chemické látky, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka

Vychádzajúc z obsahu vzdelávania v Inovovanom štátnom vzdelávacom programe a v Inovovanom školskom vzdelávacom programe sme na dosiahnutie cieľov a získanie kľúčových kompetencií žiakov vybrali tieto okruhy učiva:

Komunikačné situácie
Komunikácia v spoločnosti
Premena skupenstiev
Percentá
Početové výkony so zlomkami
Európa
Dôležité životné situácie
Minulý čas slovies
Termika
Ľudské telo
Chemické reakcie
Kolektívne loptové hry

Hodnotiace portfólio v 7. ročníku

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu :

- štvrťročné písomné práce z matematiky, kontrolné práce po tematických celkoch, vstupné a výstupné previerky

- 4 kontrolné diktáty a 2 slohové práce – umelecký opis a charakteristika osoby, kontrolné práce zo SJL po tematickom celku
- testy na preverenie zvládnutia učiva po každom tematickom celku, bleskovky zo slovnej zásoby, prezentácie / anglický jazyk/
- vybrané písomné práce po tematických celkoch, referáty, laboratórne práce / biológia, chémia/
- písomné práce po tematickom celku, (fyzika, chémia, dejepis)

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu :

- referáty, modely, aktuality / všetky predmety)/
- olympiády (slovenský jazyk, anglický jazyk, geografia, dejepis, biológia)
- projekty a prezentácie
- praktické cvičenia z biológie, chémie a fyziky
- súťaže
- návštevy knižnice
- čitateľský denník
- príspevky do časopisu
- rozhlasové relácie
- čistota tried a areálu školy

Učebné osnovy

Učebné osnovy ISCED 2 tvoria vlastný didaktický program vzdelávania. Je rozpracovaný pre jednotlivé vyučovacie predmety 7. ročníka Základnej školy Jaroslava Simana, Októbrová 16, Valaská. Vychádzajú z Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie našej školy.

Učebné osnovy pre každý predmet majú nasledovnú štruktúru:

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu
2. Ciele vyučovacieho predmetu
3. Obsah vyučovacieho predmetu
4. Kľúčové kompetencie
5. Prierezové témy
6. Stratégie
7. Učebné zdroje
8. Hodnotenie predmetu

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 4 hodiny /týždeň (132 hodín/rok)

SLOVENSKÝ JAZYK A SLOH

1. Charakteristika predmetu

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií (spôsobilostí) považujeme za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote.

Vo vyučovaní jazyka sa do popredia dostane analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakom priestor na sebauvedomenie. Dá šancu objaviť a následne prejať pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky.

Cieľom je, aby si žiaci uvedomovali jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

2. Ciele predmetu

Viesť žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému. Viesť ich k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému, k odhaľovaniu vzťahov významu a formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami jazykového systému. Zameriavať sa na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov písaných a ústnych prejavov. To napomáha žiakovi chápať zložitú a vzájomnú súvislosť javov okolitého sveta, orientovať sa vo svete, prijímať nové informácie a odovzdávať vlastné poznatky a skúsenosti, formovať si svoje postoje k svetu a životu, spoznávať zákonitosti súčasného života, pochopiť históriu a inšpirovať sa do budúcnosti.

Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách.

Tento cieľ je determinovaný získaním správnych ortografických a ortoepických návykov a zručností, ale aj zručností v štylizácii príslušnej vety či textu.

Pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami. Prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych prejavov, ústnych i písaných.

Prostredníctvom jazyka viesť žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa a vážiť si ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka.

Prehľbovať estetické cítenie žiakov a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela.

Rozvíjať etické čítanie žiakov založené na empatii a asertivite, viesť ich k prosociálnemu správaniu, aby si dokázali uvedomiť podstatu a význam ľudských hodnôt.

3. Vzdelávací štandard

3.1. Slovenský jazyk

Slovenský jazyk na 2. stupni zahŕňa jazykovú zložku a slohovú zložku.

Vyučovaciemu predmetu bol ponechaný rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7556.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA, PRAVOPIS	Žiak vie zapísať pravopisne správne priamu reč, v čítaní uplatňuje spodobovanie spoluhlások, ovláda ich pravopis.	priama reč, spodobovanie
NÁUKA O SLOVE VÝZNAMOVÁ ROVINA JAZYKA	Žiak rozlišuje základné spôsoby tvorenia slov, pozná základné rozvrstvenie slovnej zásoby. Žiak vie rozlíšiť spisovné slová od nespisovných, porovnať význam a podobu slangu a nárečia. Žiak vie definovať pojmy slovná zásoba, spisovné a nespisovné slová, slangové a nárečové slová, vie vysvetliť význam známych spisovných, nespisovných a slangových slov v texte, dokáže nájsť v texte nárečové a slangové slová a nahradiť ich spisovnými slovami, Žiak rozoznáva jednotlivé spôsoby skracovania slov, vie ich rozlíšiť na základe významu aj pravopisu. - vie v texte vyhľadať slová, ktoré vznikli skracovaním, a vie vysvetliť ich význam, ovláda pravidlá písania skratiek. Žiak rozumie bežne používaným cudzím slovám, vie vysvetliť ich význam, ovláda ich pravopis a výslovnosť. - ovláda členenie slovnej zásoby na slová domáce a slová cudzieho pôvodu, rozumie a vlastnými slovami vie vysvetliť význam bežne používaných cudzích slov, dokáže vyhľadať význam neznámych slov cudzieho pôvodu v SCS i na webovej stránke www.slovníkcudzichslov.eu - vie správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li, - vie vysvetliť, prečo v cudzích slovách nenastáva zmäkčovanie de, te, ne, le, di, ti, ni, li; ovláda pravidlo: v cudzích slovách sa	odvodené a zložené slová slovná zásoba, nárečové slová, slang skracovanie slov: skratky, značky, iniciálové skratky, skratkové slová domáce slová, slová cudzieho pôvodu – výslovnosť, pravopis

	zachováva pôvodnú výslovnosť a pôvodný pravopis, ▪ dodržiava správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania, ▪ ovláda písanie i/í, y/ý v koreni najfrekvencovanejších slov cudzieho pôvodu; zdokonaľuje sa v pravopise slov cudzieho pravopisu, ▪ dokáže overiť pravopis neznámych slov cudzieho pôvodu v SCS i na webovej stránke www.slovníkcudzichslov.eu. ▪ na overenie pravopisu domácich a zdomácnených slov používa PSP, KSSJ, pozná Slovník súčasného slovenského jazyka (2. zv.: A - G, H - L). Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi jednotlivými skupinami slov s dobovým príznakom. ▪ osvojí si slová podľa dobového výskytu, ktoré sa vzťahujú k významným udalostiam v histórii, prípadne súvisia s ľudovou a regionálnou kultúrou, vie vysvetliť termín neologizmus a chápe dynamiku lexiky v súvislosti s rozvojom spoločnosti, vie správne vysloviť známe neologizmy a pozná ich význam a pravopis.	slová podľa dobového výskytu – neologizmy, historizmy, archaizmy, zastarané slová
TVAROVÁ ROVINA JAZYKA	Žiak pozná funkciu a ovláda pravopis jednotlivých slovných druhov. Žiak vie rozlíšiť pomnožné pod. mená, určiť ich rod a vzor. ▪ vie definovať pomnožné podstatné mená a uviesť príklady, ▪ vie rozlíšiť množné číslo podstatných mien od pomnožných podst. mien, ▪ dokáže v texte identifikovať pomnožné podstatné mená, ▪ dokáže na základe pravidiel určiť rod a vzor pomnožných podst. mien, vie overiť pravopis pomnožných podstatných mien v PSP. Žiak vie rozlíšiť druhy príd. mien, určiť ich gram. kat. , ovláda ich pravopis podľa skloňovacích vzorov Žiak vie rozlíšiť jednotlivé druhy čísloviek a pozná ich pravopis podľa pravidiel a skloňovacích vzorov. ▪ vie definovať číslovky ako slovný druh, ▪ dokáže v texte vyhľadať základné číslovky a vie svoj výber zdôvodniť, ▪ ovláda skloňovanie základných	podstatné a prídavné mená, slovesá, príslovky, citoslovčia pomnožné podstatné mená – ich rod a vzor prídavné mená – akostné, vzťahové, privlastňovacie, gramatické kategórie, pravopis číslovky – základné, radové, násobné, určité, neurčité – pravopis, skloňovacie vzory

	čísloviek, chápe význam čísloviek v umeleckom texte (magické čísla), ovláda pravopis základných čísloviek. - vie vysvetliť pojmy násobné a radové číslovky, - vie identifikovať v texte radové i násobné číslovky a vysvetliť ich funkciu, - vie tvoriť násobné číslovky a použiť ich vo vetách, ovláda pravopis násobných čísloviek. vie vysvetliť rozdiel medzi určitými a neurčitými číslovkami, dokáže v texte identifikovať neurčité a určité číslovky. Žiak vie rozlíšiť kategóriu slovesného vidu na základe ukončenosti a neukončenosti deja pomenovaného slovesom. - vie definovať slovesá a vysvetliť ich funkciu v texte, - vie vysvetliť a identifikovať slovesný spôsob v texte - oznamovací, rozkazovací a podmienovací a chápe jeho funkciu, dokáže rozlíšiť neplnovýznamové (pomocné) slovesá, ovláda a vie určiť gramatické kategórie slovies. - vie vysvetliť pojem slovesný vid - dokonavý a nedokonavý, - dokáže rozlíšiť dokonavé a nedokonavé slovesá, - vie zmeniť vidovú formu slovesa, dokáže od nedokonavého slovesa vytvoriť (ak je to možné) dokonavé a naopak, vie vlastnými slovami vysvetliť rozdielne významy slovies vidovej dvojice. Žiak vie identifikovať spojky a pozná ich funkciu v texte.	slovesá – gramatické kategórie, slovesný vid – dokonavý, nedokonavý spojky, ich funkcia v texte
SKLADOBNÁ ROVINA	Žiak pozná funkciu hlavných vetných členov, vie ich určiť vo vete. Žiak vie vo vete nájsť a určiť hlavné vetné členy, rozoznáva druhy podmetu a prísudku. Rozlišuje holú a rozvitú vetu. Vie odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej a slovesnú jednočlennú vetu od neslovesnej. - dokáže určiť podmet v jednoduchej vete a vie rozlíšiť vyjadrený a nevyjadrený podmet, - dokáže určiť prísudok v jednoduchej vete a vie rozlíšiť slovesný a slovesno-menný prísudok, - vie vymedziť prísudzovací sklad a graficky ho znázorniť, vie vysvetliť rozdiel medzi holou a rozvitou vetou, vie rozviť holú	podmet, prísudok jednoduchá veta, dvojčlenná veta, podmet, prísudok, prísudzovací sklad, holá a rozvitá veta, vetný člen – holý, rozvitý, viacnásobný, jednočlenná veta (slovesná a neslovesná), vetný základ

	vetu. ▪ vie definovať holý, rozvitý a viacnásobný vetný člen, ▪ vie vo vete vyhľadať viacnásobný vetný člen, ▪ pozná pravopisné zásady písania viacnásobného vetného člena. ▪ vie definovať pojmy dvojčlenná a jednočlenná veta, ▪ dokáže na základe identifikácie podmetu a prísudku určiť dvojčlennú vetu, vie vytvoriť obidva typy dvojčlennej vety – úplnú i neúplnú, ▪ vie odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej, ▪ vie v jednočlennej vete určiť vetný základ, ▪ vie rozlíšiť, či je gramatické jadro vety vyjadrené vetným základom alebo je rozčlenené na podmet a prísudok, ▪ odlíšiť jednočlennú vetu od vety dvojčlennej. ▪ vie určiť slovný druh, ktorým je vyjadrený vetný základ, ▪ dokáže rozlíšiť slovesnú a neslovesnú jednočlennú vetu.	
--	--	--

3.2. Sloh

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>
SPOLOČENSKÁ KOMUNIKÁCIA	Žiak vie vytvoriť jednoduché formy slohových útvarov, vie ich navzájom rozlíšiť, vie rozlíšiť tému a hlavnú myšlienku.	interview, plagát, súkromný list, opis, charakteristika, on-rozprávanie, ja-rozprávanie, téma a hlavná myšlienka
	Žiak pozná a vie uplatniť pravidlá asertívnej a efektívnej komunikácie. Žiak: - vie vysvetliť pojmy komunikácia, vysielateľ, prijímateľ, dialóg, komunikačná situácia, mimojazykové prostriedky, - vie uviesť príklady na rôzne druhy/formy komunikácie, - dokáže popísať rôzne komunikačné situácie podľa obrázkov/fotografií, - pozná pravidlá aktívneho počúvania a ústnej komunikácie, - vie použiť vhodné jazyk. prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou, - vie podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď, vie zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. - pozná a rozumie termínom asertivita a asertívne správanie, efektivita, komunikačný zámer, - dokáže komunikovať a vystupovať asertívne pod vedením vyučujúceho,	formy komunikácie, asertívna a efektívna komunikácia komunikácia – ústna a písomná, súkromná a verejná, neoficiálna a oficiálna, priama a technicky sprostredkovaná, monologická a dialogická, vysielateľ, prijímateľ, mimojazykové a zvukové prostriedky

	- vie obhájať svoj názor kultivovaným spôsobom, - vie zhodnotiť obsahovú stránku prijatého prehovoru a vysloviť protiargumenty, - dokáže zinscenovať v skupine rôzne komunikačné situácie podľa zadania, - dokáže sformulovať názor na tému a obhájať si ho, - pozná pravidlá asertívnej a efektívnej komunikácie.	
REČNÍCKY ŠTÝL	Žiak vie vytvoriť jednoduchý prívet a pri jeho prednese uplatniť prozodické vlastnosti reči. Žiak: ▪ vie definovať pojmy príhovor a rečník, ▪ chápe funkciu a využitie rečníckeho príhovoru, ▪ vie začať a ukončiť príhovor a použiť pritom správne výrazové prostriedky, ▪ vie napísať jednoduchý uvítací príhovor, ▪ vie vo vlastnom príhovore samostatne vhodne využiť informácie alebo jazykové výrazové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov, vie vhodne vo vlastnom príhovore využiť prvky komunikácie z literárnych textov, médií, internetu (napr. zaujímavé myšlienky, citáty a pod.).	Príhovor/prívet uvítací a záverečný príhovor artikulácia, gestikulácia, mimika, intonácia, rečnícke vystúpenie
OPIS Umelecký opis	▪ pozná a vie vymenovať mimojazykové prostriedky, ktoré ovplyvňujú úroveň prednesu prívetu – vzhľad, oblečenie, postoj, gestá, mimika, ▪ vie vysvetliť pojmy gestá a mimika a rozumie ich funkciu v komunikácii, ▪ vie v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku, ▪ chápe dôležitosť vhodnej vzdialenosti a očného kontaktu pri komunikácii.	
Dynamický opis	▪ rozumie pojmu artikulácia, ▪ vie správne vyslovovať a uplatňovať primeranú silu hlasu, dokáže aplikovať poznatky o prozodických javoch vo svojom prejave.	
Charakteristika osoby	▪ dokáže prezentovať príhovor s využitím modulácie hlasu, mimiky, gestikulácie, očného kontaktu, vzdialenosti od poslucháčov, ▪ sa vie vyjadrovať spisovne, vie zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.	

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 7. ročníku ZŠ

➤ počet: 4

zameranie: opakovanie učiva zo 6. ročníka, cudzie slová, číslovky, záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 7. ročníku ZŠ

➤ počet: 2

zameranie: umelecký opis, charakteristika osoby

3.3. Literárna výchova**3.3.1. Charakteristika predmetu**

V literárnej časti predmetu sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, s metrikou, získava informácie o autoroch.

Primárnym v **literárnej výchove** sa stáva rozvoj schopností žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie o jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality.

3.3.2. Ciele predmetu

Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (receptiu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu.

Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Koncepcia vyučovania literatúry vychádza predovšetkým zo zážitku, vytvorenia si pozitívneho vzťahu k literatúre.

Učivo je koncipované tak, aby sa sústavne rozvíjali čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Učiteľ nepredkladá žiakom hotové poznatky, ale vytvára mu podmienky a pripravuje podnety, aby sa vedomostí zmocňoval sám.

Spôsobilosti**Technika čítania a verejná prezentácia textu**

- 1) Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
- 2) Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
- 3) Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- 3) Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- 4) Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer).

Analytické a interpretačné zručnosti

- 1) Prerozprávať obsah prečítaného diela.
- 2) Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
- 3) Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
- 4) Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
- 5) Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
- 6) Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.
- 7) Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

- 1) Zdramatizovať básnický alebo prozaický text (rozprávka, bájka, povest').
- 2) Ilustrovať umelecký text.
- 3) Napísať kratší prozaický útvar (bájka, rozprávka), básnický text, scenár.
- 4) Inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti

- 1) Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
- 2) Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
- 3) Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
- 4) Budovať si vlastnú knižnicu.

3.3.3. Vzdelávací štandard

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
UMELECKÁ LITERATÚRA V POÉZII	Žiak vie charakterizovať základné znaky poézie, pozná vonkajšiu kompozíciu básne. Žiak vie definovať anekdotu a jej základné znaky, vie nájsť pointu. Žiak vie identifikovať sylabický verš ako typický znak štúrovskej poézie. Vie odlíšiť voľný verš od verša viazaného. Žiak vie zaradiť prečítanú ukážku básnického textu k príslušnému literárnemu žánru. Žiak vie rozlíšiť združený, striedavý a obkročný rým, vie vyhľadať a určiť druhy obrazných pomenovaní (metafora, personifikácia, epiteton, zdobenina). Žiak vie porovnať ľudovú a populárnu pieseň z hľadiska pôvodu, tvorca, adresáta. Žiak pozná základné údaje o vybraných autoroch poézie.	anekdota (vtip, pointa), báseň (ponáška na ľudovú pieseň, refrén), pieseň (ľudová, umelá, populárna pieseň) vonkajšia kompozícia básne, piesne (nadpis, verš, strofa), obsah a forma, združený, striedavý a obkročný rým, rytmus, viazaný verš, voľný verš, sylabický verš, obrazné pomenovania (trópy) – prirovnanie, personifikácia, zdobenina, metafora, básnický prívlastok (epiteton) básnik, textár-autor piesňového textu, hudobný skladateľ autori básní: Ján Botto, Janko Kráľ, Ján Francisci, Janko Matúška – štúrovskí básnici; Ján Smrek, Július Lenko, Vojtech Mihálik autori populárnych piesní: Ľuboš Zeman, Kamil Peteraj, Miroslav Válek, Jozef Urban, Zuzana Smatanová, NO NAME
UMELECKÁ LITERATÚRA V PRÓZE	Žiak vie na základe charakteristických znakov identifikovať poviedku ako krátky až stredný literárny útvar. Žiak vie definovať pojmy literatúra pre mládež, detektívna a dobrodružná literatúra, fantasy literatúra, western a robinsonáda, pozná ich hlavné znaky a vie ich identifikovať v texte. Žiak vie zaradiť prečítanú ukážku k ja-rozprávaniu alebo k on-	krátka próza – poviedka, literatúra pre deti a mládež ako literárny podsystém dobrodružná literatúra (stupňovanie deja, kladné a záporné postavy) detektívna literatúra, detektívka fantasy literatúra, fikcia western, robinsonáda kompozícia: téma, postavy, hlavná postava – hrdina literárneho diela, dej – hlavný znak prozaického diela, prostredie, dialóg, rozprávač, on-rozprávanie, ja-rozprávanie, pásmo rozprávača a pásmo postáv, slangové slová, humor

	rozprávaniu, vie oba druhy rozprávania definovať. Žiak pozná úlohu slangových slov v literatúre pre mládež. Žiak vie vymenovať zložky vnútornej kompozície rozprávania a identifikovať ich v prečítanom rozprávani. Žiak vie vysvetliť pojem dialóg a zdôvodniť jeho význam v rozprávani. Žiak pozná základné údaje o vybraných autoroch.	vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vrchol, obrat, rozuzlenie autori: Jozef Gregor-Tajovský, Jozef Ciger-Hronský, Martin Kukučín, Jack London, John R. R. Tolkien, Karl May, Daniel Defoe
DRAMATICKÉ UMENIE	Žiak vie na základe formálnych znakov identifikovať dramatický text. Vie definovať rozdiely medzi vnímaním rozhlasovej hry, filmu a ostatných dramatických žánrov (zrakové a sluchové vnímanie).	divadlo, rozhlasová hra, film, televízna hra ako literárno-dramatické žánre rozhlasový scenár, zvukové efekty filmový scenár (literárny scenár, technický scenár) vizuálno-auditívne, audio-uvizuálne umenie

4. Kompetencie, ktoré žiak získa:

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

1. Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
2. Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
3. Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
4. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
5. Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
6. Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

1. Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
2. Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
3. Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov

Tvorivé zručnosti

1. Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
2. Ústne prezentovať vlastný text.
3. Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
4. Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
5. Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

1. Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
2. Vyhladávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

1. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
2. Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
3. Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.
4. Viest' kritický a konštruktívny dialóg, dokázať hodnotiť literárne texty a oceňovať estetické kvality.
5. Rozlišovať spisovné a nespisovné útvary v texte.

5. Prierezové témy

- **Environmentálna výchova** – umelecký opis (zameranie na opisy prírodných krás), príbehy zo života v prírode (vzťah k flóre, faune, prírode vôbec)
- **Mediálna výchova** – tvoríme a prednášame príhovor (prívet uvítací, záverečný), príprava a prezentácia projektov (práca s rôznymi zdrojmi informácií), populárna pieseň (jej šírenie prostredníctvom médií)
- **Multikultúrna výchova** – slová cudzieho pôvodu (internacionálne slová v slovenčine), vzťah k iným národnostiam a rasám vo westernovej literatúre, nespisovné slová v súkromnej komunikácii (nárečie mikroregiónu, využívanie nárečových textov, poukázanie na lexikálne a gramatické zvláštnosti nárečia), slová podľa dobového výskytu (archaizmy, historizmy, zastarané slová), tvorba J. G. Tajovského
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – asertívna a efektívna komunikácia (vyjadrovanie vlastného názoru), tvoríme a prednášame príhovor (prívet), dynamický opis (opis pracovného postupu – vlastná činnosť: výrobok, recept na prípravu jedla), slovná zásoba (obohacovanie, rozvíjanie vlastnej slovnej zásoby, aktívnej aj pasívnej), práca s umeleckým textom (rozvíjanie schopností porozumieť umeleckému obraznému vyjadrovaniu, najmä v poézii), rozvoj vlastnej fantázie a spôsobov logického myslenia pri čítaní detektívnej a fantasy literatúry

6. Stratégie

Základom vyučovania literatúry je **komunikatívno - poznávací a zážitkový model vyučovania**. Keďže literatúra v sebe obsahuje aj esteticko-výchovné zameranie, ktorého súčasťou sú interpretačné a vyjadrovacie schopnosti, učiteľ vedie žiaka k tomu, aby na základe vlastného zážitku a pochopenia obsahu a formy vyslovil vlastný názor.

Metodické postupy prihliadajú na tieto formálne znaky metodického prístupu:

- a) prečítanie textu s porozumením
- b) precítenie obsahu
- c) uvedomenie si zmyslu obsahu
- d) pokus o reprodukovanie čitateľského zážitku,
- e) aplikácia a využitie osvojených vedomostí
- f) analýza – rozbor
- g) syntéza – porovnanie prvkov v diele,
- h) hodnotenie – posúdenie podľa vlastných kritérií.

Metódy: práca s učebnicou, práca so zbierkou úloh, práca so slovníkmi a jazykovými príručkami, diktát, slohová práca, individuálne čítanie, čítanie v skupine, spoločné čítanie, brainstorming, diskusia, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, písomné metódy, didaktické hry, tvorivé činnosti, dramatizácia, inscenačné hry, pracovný list, ústna skúška, písomná skúška, test

Formy: individuálna práca, skupinové vyuč., hromadné vyuč., vyuč. v knižnici, domáca úloha

7. Učebné zdroje

- učebnice – Slovenský jazyk pre 7. ročník/PaedDr. J. Krajčovičová a spol. 2011/
- Literatúra pre 7. ročník / Mgr. D. Petriková 2011/
- Pracovné zošity Pomocník zo SJL pre 7.ročník
- jazykové príručky,
- jazykovedné časopisy,
- encyklopédie,

- edukačné CD
- prezentácie
- ďalšie učebné pomôcky.

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, ale najmä písomne z predpísaných diktátov, slohových prác a písomných prác po jednotlivých tematických celkoch v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete SJL sa vykonáva klasifikáciou. Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: Mgr. Denisa Mat'ovčíková,
ZŠ J.Simana, Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

ANGLICKÝ JAZYK ako 1. cudzí jazyk

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 4 hodiny/týždeň 134 hodín /rok

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (napríklad najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb (SERR, 2013, s. 26).

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:
riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať ich pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov,

- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom najjednoduchších bežných výrazov (upravené SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok),
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zistiť postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi,
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR, 2013, s. 124 – 132).

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola hodinová dotácia navýšená o 1 hodinu bez rozšírenia obsahu ako je uvedené v iŠVP.

Využitie navýšených hodín:

- na prehĺbenie a lepšie zvládnutie vzdelávacieho štandardu uvedeného v iŠVP

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7525.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>	<i>Počet navýšených hodín</i>

Človek a spoločnosť, komunikácia	žiak vie reagovať pri prvom stretnutí, žiak vie predstaviť niekoho, žiak vie nadviazať kontakt v súlade s komunik. situáciou žiak vie vypočúť a podať informáciu žiak vie vyjadriť svoje vedomosti, poznatky, zistenia žiak vie predstaviť svoje záľuby a vkus, vie vyjadriť, čo má a nemá rád žiak vie ponúknuť a reagovať na ponuku, žiak vie nadviazať kontakt v súlade s komunik. situáciou, žiak vie upútať pozornosť žiak vie súhlasiť a nesúhlasiť a vyjadriť svoj názor	Toto je... Prosím? Prepáčte..... Jednoduchý a priebehový prítomný čas, oznam. a záporné vety Príslovky a ich postavenie vo vete Ja viem...neviem... Páči sa ti? Máš rád? Áno. Nie. Dal by si si...? Máš chuť...? Lutujem, nemôžem. Jednoduchý minulý čas slovesa byť. Pravidelné a nepravidelné slovesá v minulom čase, tvorenie otázky	5
Rodina a spoločnosť		významné životné etapy spojky so, because Bolo to fajn.	5
Veda a technika v službách ľudstva	žiak vie reagovať na príbeh alebo udalosť, žiak sa dokáže zaujímať o niečo, informovať sa, čo sa udeje žiak vie vyjadriť svoj názor, svoje presvedčenie žiak vie vyjadriť zámer	Vyjadrenie budúceho deja pomocou will will-na vyjadrenie rozhodnutia, ponúknutia pomoci Ja si myslím Ja si nemyslím Dúfam vyjadrenie budúceho deja pomocou to be going to Vesmír Miesta pre život a prácu predložkové spojenia	5
Krajiny, mestá a miesta Náš domov	žiak vie reagovať na príbeh alebo udalosť, dokáže si spomenúť na niečo žiak sa dokáže zaujímať o niečo žiak vie opísať situáciu, dej žiak vie vyjadriť prekvapenie žiak vie reagovať na zistené informácie a vyjadriť svoj názor	Priebehový minulý čas – tvorenie otázky a záporu a krátke odpovede Rozdiel medzi jednoduchým a priebehovým minulým časom Zariadenie domu Prírodné katastrofy Naozaj? Ona vyzerá úžasne! Myslím si Asi/možno spojky ale, avšak	5
Krajina, ktorej jazyk sa učím	žiak vie vypočúť, začleniť a podať informáciu žiak vie osloviť, opýtať sa, zistiť žiak vie vybrať z ponúknutých možností žiak vie navrhnúť niečo žiak vie hovoriť o plánoch v blízkej budúcnosti	Londýn-pamiatky a významné miesta používanie určitého člena a nulového člena s názvami miest, používanie určitého a neurčitého člena Prepáčte, je tu...? predložky miesta a predložkové spojenia neurčité zámená niekto/niečo Pôjdme do kina? A čo tak v piatok? vyjadrenie budúceho času pomocou prítomného času	5
Voľný čas	žiak vie vyjadriť svoje schopnosti	Predprítomný čas,	5

a záľuby Šport	a vedomosti, hovoriť o svojich zážitkoch a skúsenostiach žiak vie nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou žiak vie upútať pozornosť žiak vie vyjadriť svoju vôľu, želanie	tvorenie otázky, záporu ever/never v spojení s predprítomným časom Povedzte mi... Pôjdeme...? Podme...! Neuveríš... Dobre, idem sa prezliecť.	
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	žiak vie vnímať a prejavovať svoje city, radosť, uspokojenie, sklúčenie žiak vie vyjadriť radu, postoj žiak vie stanoviť a oznámiť pravidlá, vie vyjadriť sociálne a morálne normy žiak vie reagovať na nesplnenie pravidiel, vysvetliť nesplnenie žiak vie reagovať na príbeh alebo udalosť žiak sa dokáže zaujímať o niečo žiak vie odmietnuť návrh	Cítim sa... Bolí ma... Mal by si... Nemal by si sloveso musieť/nesmieť/nemusieť zákazové značky frázové slovesá spojka tiež Jasné. Chápem. V čom je problém? Nie, myslím si, že nemám záujem.	5

Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci každého ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania dosiahnuť úroveň A 2.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Výkonový štandard nadväzuje na výkony stanovené pre 5. ročník ZŠ, t.j. na komunikačnú úroveň A1.

4. Kompetencie, ktoré žiak získa

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach.
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekvencovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina.

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce
- nadobudnúť základné prezentačné zručnosti a uplatňovať ich pri prezentácii seba a svojej práce
- získať a uplatňovať základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií
- rešpektovať rôzne typy ľudí a ich názory
- témy: Človek a spoločnosť, komunikácia, Rodina a spoločnosť, Veda a technika v službách ľudstva, Krajiny, mestá a miesta, Krajina, ktorej jazyk sa učím, Voľný čas a záľuby, Ľudské telo a starostlivosť o zdravie

Mediálna výchova:

- viesť k aktívnemu využívaniu médií v procese učenia sa cudzieho jazyka

Multikultúrna výchova:

- rozvíjať poznanie iných kultúr a schopnosť komunikovať s ich nositeľmi, porovnávať
- témy: Rodina a spoločnosť, Veda a technika v službách ľudstva, Krajiny, mestá a miesta, Krajina, ktorej jazyk sa učím, Voľný čas a záľuby, Ľudské telo a starostlivosť o zdravie

6. Stratégie:

Metódy: motivačná, vyhľadávanie faktov, osvojovanie si zručností a vedomostí, projektová, fixačná, problémová, tvorivej dramatiky

Postupy: analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, porovnávanie

Formy: individuálna práca, skupinová práca, práca vo dvojiciach, samostatná práca, domáca úloha, vyučovacia hodina, vyučovanie v triede, rozprávanie, dialóg, projekt, hra, hranie rolí

7. Učebné zdroje:

učebnica Project III 3. vydanie, pracovný zošit k učebnici, metodika k učebnici

angl. slov. a slov. angl. prekladový slovník, výkladový slovník
internetové zdroje:

www.zborovna.sk

www.planetavedomosti.sk

www.naucteviac.sk

materiál pre interaktívnu tabuľu – Oxford iTools, DVD

materiálno-technické a didaktické prostriedky: zariadenie jazykového laboratória,
interaktívna tabuľa, data projektor, CD k učebnici

8. Hodnotenie predmetu

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu:

- testy po každom tematickom celku
- vypracovanie a prezentovanie projektov
- 1 písomná práca
- ústne odpovede

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- zapájanie sa do olympiády v anglickom jazyku

Spracovala: Mgr. Ingrid Sedliaková
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
Valaská 2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

MATEMATIKA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 4 hodiny/týždeň (132 hodín/rok)

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet matematika je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie, tzn. rozvíja schopnosť používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách, schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky). Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné počtové operácie, chápanie matematických termínov. V učive aritmetiky sa zavádzajú sa racionálne čísla a počtové operácie s nimi. Pri osvojovaní počtových výkonov sa zdôrazňuje ich algoritmický charakter a využitie pri riešení úloh z praxe. S pojmom reálne číslo sa žiaci oboznámia. Vzdelávací obsah predmetu je v 7. ročníku rozdelený na tematické okruhy: Rovnobežnosť, Rovnobežníky a lichobežník, Racionálne číslo, Zlomky a počtové operácie so zlomkami, Zhodnosť trojuholníkov, Pomer, Priama a nepriama úmernosť, Percentá, Kombinatorika, pravdepodobnosť. V tematickom okruhu Racionálne čísla, zlomky sa dokončuje vytváranie pojmu desatinného čísla a racionálneho čísla. Žiak sa oboznamuje s algoritmami počtových výkonov v týchto číselných oboroch. V tematickom okruhu Rovnobežnosť, rovnobežníky, Zhodnosť trojuholníkov sa žiaci zoznamujú so základnými geometrickými útvarmi, skúmajú a objavujú ich vlastnosti. Učia sa zisťovať odhadom, meraním a výpočtom veľkosť uhlov, dĺžok, povrchov a objemov. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality, rozvíjajú si priestorovú predstavivosť. Tematickému okruhu Pomer, Priama a nepriama úmernosť a Percentá sa venuje zvýšená pozornosť v dôsledku jeho veľkého praktického využitia. V tematickom okruhu Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika sa žiaci naučia systematicky vypisovať možnosti a zisťovať ich počet, rozumieť bežným pravdepodobnostným vyjadreniam. Získané vedomosti budú žiaci využívať aj v iných predmetoch – v biológii, geografii, informatike a technike.

Vyučovací predmet matematika sa vyučuje v časovej dotácii 4 hodiny týždenne. Počty hodín uvedené pri vymenovaní tematických celkov v ročníku sú len orientačné, pre učiteľa nezáväzné a nevyčerpávajú celý hodinový fond v jednotlivých ročníkoch. Z celkového počtu hodín si vyučujúci rezervuje 8 hodín na písanie a opravu štvrtročných prác, ostatné hodiny môže využiť na posilnenie tematických celkov základného učiva, alebo na odporúčané témy.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom matematiky je získať schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote, logicky a kriticky myslieť, vedieť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Vyučovanie matematiky umožní žiakom získať nové vedomosti prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvoriť jednoduché hypotézy a skúmať ich pravdivosť, rozvíjať svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Výsledkom vyučovania je schopnosť žiakov správne

používať matematickú symboliku a schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla. Žiak by mal vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, získavať skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov, získať schopnosti používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Má podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebakvýchova a sebakvzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

Výchovno-vzdelávací proces v matematike má smerovať k tomu, aby žiak:

- osvojil si určené fakty, pojmy a vzťahy medzi nimi, definície, vety a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú, terminológiu, frazeológiu, symboliku a metódy práce,
- vedel v rôznych situáciách čítať, písať a hovoriť o matematike,
- v súlade s osvojením obsahu dosiahol zručnosti v rôznych formách počítania: spamäti, písomne, pomocou kalkulačky (tabuľky); v konštruovaní rovinných útvarov a výpočte ich obvodu a obsahu, vo výpočte povrchu a objemu telies, v grafickom vyjadrovaní údajov - vedel prakticky uplatniť svoje vedomosti a zručnosti,
- pri získavaní vedomostí a zručností rozvíjal si úroveň vnímania, pozorovania, predstavivosti, obrazotvornosti, pamäti a myšlienkových operácií,
- poznal hlavné historické a kultúrne etapy vývoja matematiky,
- naučil sa matematicky uvažovať, byť schopný tvoriť jednoduché odhady, domnienky, hypotézy, zhromažďovať údaje na podporu svojich úvah atď.
- vytváral, rozvíjal a upevňoval si kladné morálne a vôľové vlastnosti, ako je samostatnosť, rozhodnosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, a snažil sa o cieľavedomú sebakvýchovu a sebakvzdelávanie,
- rozvíjal si záujmy a postoje k tvorivej činnosti,
- chránil a zveľaďoval okolitú prírodu a staral sa o svoje zdravie,
- vytvoril si kladný vzťah ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.

3. Vzdelávací štandard

Obsah vyučovacieho predmetu bol navýšený o tematický celok *Rovnoběžnosť, rovnoběžník* vzhľadom na zmeny v iUO v ŠVP v 5. a 6. ročníku

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Racionálne číslo. Zlomky, početové výkony so zlomkami	Správne chápať pojem racionálne číslo. Znázorniť racionálne číslo na číselnej osi. Porovnať racionálne číslo znakmi $<$, $=$, $>$. Správne chápať pojem zmiešaného čísla. Zapísať zmiešané číslo v tvare zlomku a naopak. Vedieť sčítavať, odčítavať, násobiť, deliť zlomky. Deliť celé číslo zlomkom a opačne. Riešiť známe typy slovných úloh na výpočty s racionálnymi číslami	Zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku. Sčítovanie a odčítavanie zlomkov s rovnakými menovateľmi, sčítovanie a odčítanie prevodom na spoločného menovateľa, objavenie krížového pravidla. Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom, zlomkom. Interpretácia násobenia zlomkom ako výpočtu zlomkovej časti čísla. Vzťah medzi zlomkom a desatinným číslom.
Percentá	Vedieť vypočítavať 1 percento (%). Vedieť rozlíšiť, pomenovať a vypočítavať základ, počet percent a hodnotu príslušnú k	Percento, základ, časť prislúchajúca počtu percent, počet percent. Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel. Použitie stĺpcového

	počtu percent .Vedieť určiť znázornený počet percent pomocou kruhového alebo stĺpcového diagramu. Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy z oblasti finančníctva. Vedieť riešiť úlohy s námetom ochrany prírody a zdravia ľudí .Výchova k ekonomickému spôsobu správania, šetrenia a podnikania .	a kruhového diagramu. Riešenie slovných úloh aj z oblasti finančníctva. Jednoduché úrokovanie
Pomer. Priama a nepriama úmernosť	Správne chápať pojmy pomer, prevrátený pomer, postupný pomer a vedieť ich aplikovať pri riešení úloh. Zväčšiť alebo zmenšiť dané číslo v danom pomere. Riešiť úlohy na delenie čísla v danom pomere. Správne chápať pojem priamej úmernosti .Správne chápať pojem nepriamej úmernosti .Riešiť úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, vrátane úloh z praxe. Riešiť úlohy trojčlenkou ,riešiť úlohy s použitím mierky mapy a plánu. a kladného vzťahu k využívaniu priamej a nepriamej úmernosti pri riešení bežných úloh zo života.	Pomer, prevrátený pomer, postupný pomer. Priama úmernosť. Nepriama úmernosť. Jednoduchá a zložená trojčlenka. Mierka plánov a máp. Riešenie úloh.
Rovnobežnosť. Rovnobežník, lichobežník	Zostrojiť dve rovnobežné priamky (rovnobežky), ktoré sú preťaté priecou, určiť uhly pri dvoch rovnobežných priamkach preťatých priecou, vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov, načrtnúť a pomenovať rovnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnobežníkmi, narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky, zostrojiť a odmerať v rovnobežníku (štvorci, kosoštvorci, obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky, načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky, zostrojiť ľubovoľný lichobežník (všeobecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa daných prvkov a na základe daného konštrukčného postupu, vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky	Rovnobežnosť, uhly preťaté priecou. Dvojica susedných a striedavých uhlov. Rovnobežník a jeho vlastnosti. Obdĺžnik, kosodĺžnik, štvorec, kosoštvorec, lichobežník. Konštrukcia rovnobežníka a lichobežníka. Obvod a obsah kosodĺžnika, kosoštvorca a trojuholníka, lichobežníka. Slovné úlohy na výpočty obsahu trojuholníka, obvodov a obsahov rovnobežníkov a lichobežníkov

	využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov o rovnobežníkoch a lichobežníkoch, vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka	
Kombinatorika v úlohách	•rozvíja komunikáciu, schopnosti pracovať v skupinách, využívať matematiku vo svojom budúcom živote. •rozvíja pozorovacie a analytické schopnosti. Rozvíja kombinatorické nazeranie žiakov na riešenie praktickej úlohy	Úlohy s kombinatorickou motiváciou a ich riešenie rôznymi spôsobmi. Možnosti usporiadania niekoľkých prvkov za sebou.

4 . Kompetencie, ktoré žiak získa:

- **žiak ovláda počtové výkony s desatinnými číslami a zlomkami bez obmedzenia**
- **ovláda počtové operácie s percentami**
- vymenuje všetky druhy rovnobežníkov a pozná ich základné vlastnosti
- ovláda výpočet obvodov a obsahov rovnobežníkov, lichobežníka a trojuholníka
- rieši úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, vrátane úloh z praxe
- **rieši úlohy trojčlenkou**
- využíva zhodnosť trojuholníkov pri jednoduchých konštrukciách
- **vie rozlíšiť, pomenovať a vypočítať základ, počet percent a hodnotu príslušnú k počtu percent**
- vie riešiť jednoduché slovné úlohy z oblasti finančníctva
- vie pokračovať v systéme vypisovania všetkých prípadov

5. Prierezové témy:

Osobný a sociálny rozvoj žiaka - schopnosť spolupracovať, kooperovať, vytrvalo a presne pracovať- vo všetkých tematických celkoch.

Multikultúrna výchova – rozvíjať zručnosti orientovania sa v pluralitnej spoločnosti a využívať interkultúrne kontakty k vzájomnému obohateniu seba i druhých – v celku zlomky: sčítanie a odčítanie zlomkov.

Mediálna výchova – pozornosť k vecnej správnosti a presnosti údajov, a to ako kritickou analýzou existujúcich textov, tak vlastnou produkciou a utváraním návyku overovať si čo naj dôkladnejšie všetky údaje- v celku pomer, priama a nepriama úmernosť: slovné úlohy

Environmentálna výchova – angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia, vnímať a citlivo pristupovať k prírode a k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu –v celku pomer: slovné úlohy; v celku percentá: základné pojmy, slovné úlohy; v celku rovnobežníky: obvod a obsah útvarov.

6. Stratégie:

Metódy: výklad, vysvetľovanie, práca s textom, metódy logiky, metóda riadeného objavovania, experiment, analógia

Postupy: vyhľadávanie tabuliek, diagramov, znázorňovanie, reprodukcia, argumentácia,

Formy: samostatná práca žiakov, práca vo dvojiciach, skupinová práca, vyučovacia hodina, domáca úloha, práca s PC, internetom

7. Učebné zdroje:

Literatúra:

Šedivý a kol.: Matematika pre 7., (6. ročník) – 1., 2. časť, SPN Bratislava

Miroslav Telepovský : Matematické hlavolamy, Prázdninová matematika

Zuzana Berová, Peter Bero: Pomocník z matematiky

Vzdelávacie prostredie pre žiaka a učiteľa v Planéte vedomostí

E-learningový portál aSc Agendy

Didaktická technika: dataprojektor, počítač, interaktívna tabuľa

Materiálno- učebné prostriedky: rysovacie pomôcky, pracovné listy, kartičky s úlohami, kalkulačka, ukážky modelov geometrických telies

Spracovala: RNDr. Mariana Rafajová
ZŠ Valaská , Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

INFORMATIKA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina /týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet informatika rozvíja myslenie žiakov, i schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovania informatiky je naučiť žiakov základné pojmy, postupy a prostriedky informatiky, budovať informatickú kultúru, t.j. vychovávať k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7510.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Informačná spoločnosť 4 hodiny	Poznať zásady správania sa na internete. Pracovať s portálom www.bezpecnenainternete.sk Posúdiť a vyhodnotiť spoľahlivosť získaných informácií. Rozlíšiť bezpečný a nebezpečný obsah internetovej stránky.	Poučenie o BOZP Bezpečnosť na internete Netiketa Informácie

Informácie okolo nás 21 hodín	Použiť tabulátory v písaní textového dokumentu. Použiť odrážky a číslovanie v písaní textového dokumentu. Navrhnuť vlastné odrážky. Použiť stĺpce pri písaní textového dokumentu. Vytvoriť, naplniť údajmi a formátovať tabuľku vo Word. Zostrojiť graf pre danú tabuľku. Získať požadované údaje prostredníctvom funkcií. Používať základné početné, štatistické a textové funkcie. Poznať ďalšie možnosti funkcií. Použiť automatický filter aj filter s podmienkou. Vložiť obrázok. Zo zadaných údajov zostrojiť graf s nadpisom, popisom osí, legendou. Pracovať s grafmi. Použiť v tabuľke dáta z inej tabuľky toho istého súboru. Použiť v tabuľke dáta z tabuľky iného súboru. Vytvoriť tabuľkový dokument obsahujúci všetky doterajšie funkcie a možnosti programu Excel, s ktorými sa žiaci zoznámili. Vytvoriť prezentáciu zo snímok. Vytvoriť prezentáciu z albumu fotografií aj s použitím textového poľa, motívu. Poznať a využiť vo svojej prezentácii rôzne typy prechodov medzi snímkami. Upraviť existujúcu prezentáciu, upraviť grafiku a texty v prezentácii. Meniť poradie snímok, mazať a pridávať snímky.	MS Office- Word- rozšírenie zručností pri práci s textovým editorom Excel – tabuľkový editor Excel – typy funkcií, základné štatistické funkcie (min, max, average), textové funkcie (left, right, mid, concatenate, lower, upper) Excel – automatický filter, filter s podmienkou, vkladanie obrázkov Excel – typy grafov, nástroje na tvorbu grafu, nadpis, legenda, popisky osí, nastavenia grafu Excel – prepojenie dvoch tabuliek, súborov Excel – projekt PowerPoint PowerPoint – vytvorenie novej prezentácie zo snímok – moja prvá prezentácia. Album fotografií, textové pole, snímok, motív, rozloženie, spustenie prezentácie PowerPoint – prechod snímok, prezentácia PowerPoint – úprava prezentácie, úprava
---	---	--

	Vytvoriť, editovať, mazať textové pole, nastaviť atribúty textového poľa. Umiestniť textové pole podľa požiadaviek. Vytvoriť jednoduchú prezentáciu s použitím nástrojov kreslenia a animácií. Vytvoriť prezentáciu na tému Kultúrne a historické pamiatky v mojom meste s použitím všetkých doterajších vedomostí z PowerPointu.	grafiky PowerPoint – práca s textom PowerPoint – kreslenie a animácie PowerPoint – prezentácia Kultúrne a historické pamiatky v mojom meste
Postupy, riešenia problémov, algoritmické myslenie 4 hodiny	Riešiť zložitejšie úlohy z programovania. Používať animované tvary, príkazy s premennými.	Programovací jazyk Imagine Imagine – zložitejšie úlohy
Komunikácia prostredníctvom IKT 4 hodiny	Využiť internet na získavanie informácií. Posúdiť spoľahlivosť informácií a vedieť ich využívať pre svoju prácu.	Etika a právo Riziká informačných technológií Netiketa, vyhľadávacie stroje, katalógy, správy na internete

4. Kompetencie, ktoré žiak získa

- rozšíri si znalosti s MS Word a aplikuje ich v praktických úlohách
- vie vytvoriť tabuľkový dokument a získané znalosti s programom Excel aplikuje v praktických úlohách
- vie vytvoriť prezentáciu na danú tému s použitím všetkých doterajších vedomostí z PowerPointu a pozná pravidlá prezentovania
- rozumie pojmom algoritmus, program, programovanie
- získava základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať pomocou IKT
- pracuje s internetovým prehliadačom
- dokáže presnejšie a adresnejšie vyhľadať požadované informácie
- uvedomuje si bezpečnostné riziká pri práci s internetom
- uvedomuje si dôležitosť využívania IKT v rôznych oblastiach spoločenského aj súkromného života

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: zvýšiť vedomie ochrany zdravia svojho aj svojich spolužiakov, dokáže plnohodnotne využívať možnosti poštového klienta, pozná správnu formu správy, bezpečnosť používania internetu, zásady slušnej mailovej komunikácie, aplikovať nadobudnuté znalosti s MS Word a Excel v samostatnej práci žiakov, vytvoriť prezentáciu v PowerPointhe na danú tému, poznať a dodržiavať pravidlá prezentovania, riešiť zložitejšie úlohy z programovania

Ochrana človeka a zdravia: bezpečnosť používania internetu, poznať nástroje netikety

Mediálna výchova: získať informácie, orientovať sa v prostredí internetu, bezpečnosť používania internetu

Finančná gramotnosť: projekt finančnej gramotnosti- práca s internetovou hrou „Moja familia“

6. Stratégie

Metódy: motivačná, fixačná, vyhľadávanie faktov, projektová, problémová, demonštračná

Postupy: analýza, syntéza, indukcia, porovnávanie a dedukcia

Formy: skupinová práca, individuálna práca, samostatná práca, projektové vyučovanie

7. Učebné zdroje

Literatúra:

- Blaho, A. a Salanci, Ľ.: Tvorivá informatika – 1. zošit o práci s textom, CD – 2007 – 14051/28982
- Varga, M. a Hrušecká, A.: Tvorivá informatika – 2. zošit s internetom, 2010 – 10705/26734
- Kalaš, I. a Winczer, M.: Tvorivá informatika – Informatika okolo nás – CD – 2007 – 15414/32261
- Blaho, A. a Kalaš, I.: Tvorivá informatika – 1. zošit z programovania – CD – 2005 – 5665/8772
- Internet, knižnica, články a texty z odbornej a populárnovedeckej tlače, rozhlasové a televízne vysielanie

Didaktická technika: počítače s pripojením na internet, interaktívna tabuľa, dataprojektor

Materiálne učebné prostriedky: texty, obrázky, videozáznamy, CD, DVD, učebné pomôcky, skener, tlačiareň, USB kľúč

8. Hodnotenie predmetu

Projekty (podľa zadanej témy), praktické cvičenia, ústne prezentovanie osvojených poznatkov, pri ktorých sa kladie dôraz nielen na kvalitu osvojenia, ale aj na spôsob ich spracovania, ako aj ich prezentáciu v logických súvislostiach a ich aplikácia v praktických súvislostiach.

Spracovala: Ing. Renáta Bírešová
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
Valaská
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

DEJEPIS

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodiny/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osôb a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.
-

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bol obsah existujúceho predmetu iŠVP navýšený o tematický celok – Obrazy stredovekého sveta (premiestnený z vzdelávacieho štandardu 6. ročníka).
Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <http://www.minedu.sk/data/att/7532.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard /žiak vie/</i>	<i>Obsahový štandard</i>	<i>Počet navyšených hodín</i>
Obrazy stredovekého sveta	• objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov, • identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, • vysvetliť fungovanie stredovekého mesta, • zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	kráľ, léno, vazal, lénny systém, šľachta, duchovenstvo poddaní, mestské obyvateľstvo hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita	
Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	• rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy, • rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Samova ríša, Franská ríša, Byzantská ríša Veľká Morava byzantská misia	
Slováci v Uhorskom kráľovstve	• rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska, • rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska, • zdôvodniť politický a hospodársky rozmach Uhorska, • vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Uhorsko dynastie kolonizácia banské mestá	
Obrazy novovekého sveta	• rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť, • vymedziť hlavné príčiny a dôsledky námorských objavov, • porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre, • zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	mešťan, humanizmus a renesancia kolónie, kolonializmus remeselník, cech, manufaktúra reformácia, protestant, katolík	
Habsburská monarchia na prahu novoveku	• rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526, • vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Moháč, Turci Bratislava Habsburgovci protireformácia	

4. Kľúčové kompetencie

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti.

s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti.

s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľských postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad **písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,**
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad **fotografie, historického obrazu,**
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad **pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,**
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad **o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu.**
- **pri vyhľadávaní relevantných informácií**
 - z rôznych zdrojov–textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
 - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
 - z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.
- **pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty**
 - vyberaní informácií, napríklad **z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,**
 - organizovaní informácií, napríklad **prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,**
 - porovnávaní informácií, napríklad **podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,**
 - rozlišovaní a triedení informácií, napríklad **rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky,**
 - zaraďovaní informácií, napríklad **na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,**

- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad **zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému.**
- **pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu**
- zoradení výsledkov, napríklad **na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznání podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov do pamäťovej mapy,**
- integrování výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad **prostredníctvom chronologickej tabuľky,**
- vyhodnocování správnosti postupu, napríklad **overovaním historických faktov,**
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad **obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby.**

5. Prierezové témy

Dopravná výchova – námorské objavy

Environmentálna výchova – poddaní v stredoveku, práca na poli, banské mestá, rozvoj hospodárstva v Uhorsku v 14. st., Európania objavujú svet – príchod Európanov do Ameriky, nové plodiny v Európe, nové škodlivé plodiny, škodcovia

Mediálna výchova – veľkomoravská kultúra, Matej Bel – Bratislavské noviny, práca s informáciami na internete, Matej Korvín – rozvoj vzdelania a kultúry

Multikultúrna výchova – Samova ríša – Slovania, Frankovia, príchod solúnskych bratov na Veľkú Moravu, hlaholika, staroslovienska kultúra, začlenenie Slovákov do Uhorska, námorské objavy, vznik reformácie, šírenie reformácie, rekatolizácia, protestanti, Uhorsko, Habsburská monarchia – 16. st., 17. st. - mnohonárodnostný štát, stavovské povstania, postoj k iným náboženstvám, Tolerančný patent – vláda Jozefa II.

Ochrana života a zdravia – vojny, vojsko, zbrane, povstania – ich dôsledky, námorské objavy, stretnutia s domorodcami, bitka pri Moháči, Turci na Slovensku, plienenie, rabovanie, zabíjanie, ochrana života – hrady, pevnosti, vartovky, reformy Márie Terézie a Jozefa II., zrušenie nevoľníctva

6. Stratégie

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Pri vytváraní nových poznatkov - **expozičné metódy:**

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda pozorovanie.

Práca s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód - **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému).

Fixačné metódy - metóda opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** - **vyučovaciu hodinu** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu), **exkurzia, návšteva múzea**.

7. Učebné zdroje

Učebnice:

KRASNOVSKÝ, B., MIHÁLIKOVÁ, M., TONKOVÁ, M.: Dejepis pre 6. ročník základnej školy a 1. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Bratislava: SPN, 2011. 96 s. ISBN 978-80-10-01872-7

LUKAČKA, J. a kol.: Dejepis pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Bratislava: SPN, 2011. 103 s. ISBN 978-80-10-02061-4

GURŇÁK, D.: Dejepisný atlas – Štáty v premenách storočí. Mapa Slovakia, 2006. 50 s. ISBN: 80-8908-047-2

ČEMAN, R.: Školský dejepisný atlas Slovensko. Mapa Slovakia, 2011. 56 s. ISBN: ISBN 978-80-8067-262-1

Časopis: Historická revue

Ďalšie zdroje:

<https://www.zborovna.sk/novinky/index.php>

https://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka

<http://www.programalf.sk/>

<http://www.datakabinet.sk/sk/Home.html>

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete dejepis sa vykonáva klasifikáciou.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- účasť na dejepisnej olympiáde
- referát, projekt na vybranú tému

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: Mgr. Hrončeková Ivana
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
Valaská
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

GEOGRAFIA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 2 hodina/týždeň (66 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebí, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najvážnejším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola navýšená hodinová dotácia, rozsah vzdelávacieho štandardu zostal v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <http://www.minedu.sk/data/att/7530.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>	<i>Počet navýšených hodín</i>
------------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------

Európa	• vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy, • vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy, • vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmori, • zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, • vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, • porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, • vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy	Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán nultý poludník, severný polárny kruh Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávské vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna Východoeurópska nížina, Panónska panva povodie, úmorie, rozvodie Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe kontinentalita ľadovec podnebné pásma typy krajín	
	• zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, • zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, • vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, • zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, • vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, • v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), • porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, • na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ, • zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, • zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka, Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska v Európe a vo	Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie hospodárstvo, nerastné suroviny problémy Európy oblasti Európy Česko Poľsko Nemecko Francúzsko Spojené kráľovstvo Švédsko Taliansko Rusko pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO	

	svete, • rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, • vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy.		
--	---	--	--

4. Kľúčové kompetencie

- základné vedomosti o Európe, geografická charakteristika svetadielu
- rozvíjať chuť učiť sa, rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, hľadať vzájomné vzťahy a vysvetľovať ich
- záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
- rozvíjať kompetencie vedúce k iniciatívnosti a tvorivej práci žiakov spracúvaním referátov, žiaci samostatne pomocou literatúry a internetu spracúvajú informácie o krajine.
- kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr vo vybraných regiónoch sveta, geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám, kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie
- vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas, mapy na internete, orientovať sa na mape podľa súradníc
- oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť
- získavať informácie, hľadať odpovede na otázky, porovnávať, triediť, vyhodnocovať, vypracovať referát/projekt a prezentovať ho
- diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych

5. Prierezové témy

Multikultúrna výchova – spolužitie domácich obyvateľov a prisťahovalcov v jednotlivých krajinách Európy (Nemecko, Francúzsko, Holandsko), vzájomné ovplyvňovanie kultúr, iných spôsobov myslenia, odlišných hodnôt, tolerancia, porozumenie, uznanie nárokov menšín, vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť

Mediálna výchova – kriticky hodnotiť získané informácie z novín, časopisov, internetu, analyzovať ich, rozvíjať schopnosť vyslovovať vlastné hodnotenia na základe dostupných informácií získaných z médií, filtrovať a selektovať informácie z médií, získavať informácie o najzaujímavejších miestach a osobnostiach Európy v kultúre, športe, vede

Environmentálna výchova – poznať environmentálne problémy oblastí Európy – znečistenie okrajových morí (Severné, Baltské, Stredozemné more), riek (Rýn), vplyv priemyslu na ŽP (Horné Sliezsko, smog vo veľkomestách), vplyv atómovej energie na ŽP (Černobyl'), problémy s pitnou vodou (stredomorské štáty), úbytok úrodnej pôdy, národné parky, chránené živočíchy

Ochrana života a zdravia – formovať postoje žiakov k zdravému spôsobu života, odmietanie drog, škodlivosť fajčenia, viesť žiakov k spoluzodpovednosti za stav ŽP

6. Stratégie

- prostredníctvom samostatného vyhľadávania informácií pri spracovávaní referátov viesť žiakov k samostatnej práci s informáciami
- vizualizáciou výuky zapojením IKT zlepšiť fixáciu prezentovaných poznatkov

- motivovať žiakov k zapájaniu sa do predmetových súťaží
- využitím grafických materiálov vo výuke (mapy, grafy, tabuľky, schémy, fotografie) zefektívniť a oživiť výuku a prispieť k hlbšiemu porozumeniu učiva žiakmi

Motivačné metódy: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor

Expozičné metódy: rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda

Práca s knihou a textom

Učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

Aktivizujúce metódy: didaktické hry

Fixačné metódy: metódy opakovania a precvičovania

7. Učebné zdroje

KOLEKTÍV: Školský atlas sveta. VKÚ Harmanec, 2010. 150s. ISBN: 6003321385

RUŽEK, I., LIKAVSKÝ, P.: Geografia pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom. VKÚ Harmanec, 2011. 120 s. ISBN: 978-80-8042-629-3

- internet: <http://www.interactivetests.net/alf/sk/>
https://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka
<https://www.zborovna.sk/naj.php>
<http://zsvalaska.edupage.org/>
<http://www.datakabinet.sk/sk/Home.html>
<http://www.naucteviac.sk/>
<http://www.geogame.mobi/application/showpage?orderType=0&page=0>
<http://www.sheppardsoftware.com/>
<http://mapa-mapy.info.sk/>

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete geografia sa vykonáva klasifikáciou.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- účasť na geografickej olympiáde
- referát, projekt na vybranú tému

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: Mgr. Hrončeková Ivana
 ZŠ J. Simana, Októbrová 16
 2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

OBČIANSKA NÁUKA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, umožňuje im pochopiť svet práce a ekonomický život spoločnosti.

2. Ciele predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebapoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerance,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo nej,
- rozpoznávaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaniu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- základnej orientácii vo svete práce,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu vlastných práv,
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty, spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

3. Vzdelávací štandard

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávných a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcov a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná časová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Sociálne vzťahy v spoločnosti	Vie použiť informácie z dejepisu o vzniku a vývoji ľudskej spoločnosti a človeka. Pozná základné znaky ľudskej spoločnosti. Rozlišuje medzi vidieckou a mestskou komunitou.	- spoločnosť, človek - vývoj človeka - vývoj spoločnosti - charakteristika spoločnosti - komunita
	Vie rozčleniť ľudskú spoločnosť na jednotlivé typy štruktúr. Vníma seba ako súčasť jednotlivých štruktúr spoločnosti.	- štruktúra spoločnosti - vzťahy v spoločnosti - typy štruktúr spoločnosti
	Pozná základné rozvrstvenie ľudskej spoločnosti. Vie rozlíšiť veľké spoločenské skupiny od malých. Vie vysvetliť význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca.	- veľké spoločenské skupiny - spoločenské vrstvy, triedy - kasty, stavy
	Vie vysvetliť nutnosť sociálnych mien. Pozná ich hlavné príčiny.	- sociálne meny - príčiny sociálnych mien
	Pozná súvislosti medzi sociálnymi zmenami a migráciou obyvateľstva. Vie vysvetliť príčiny a dôsledky, pozná možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti.	- prirodzený pohyb /migrácia/ obyvateľstva - príčiny, dôsledky - pohyb v rámci spoločenského rozvrstvenia
	Vie sa orientovať v národnom a etnickom zložení obyvateľstva. Vie vymenovať rasy a ich znaky. Je tolerantný voči rasám, národom a národnostiam. Posilňuje svoju národnú identitu.	- štruktúra obyvateľstva - rasy - národy a národnosti - etnické skupiny
	Pozná hlavné náboženstvá. Chápe úlohy náboženstva v modernej spoločnosti. Vie odlíšiť sekty od cirkevných organizácií. Je tolerantný voči náboženstvám iných ľudí.	- náboženstvá na Zemi - funkcia náboženstiev v spoločnosti - náboženské organizácie
	Chápe kultúru ako výsledok činnosti ľudskej spoločnosti. Chápe hodnoty jednotlivých	- kultúra - multikultúrnosť

	kultúr a toleruje kultúrnu rozmanitosť. Vie prejsť na svoje kultúrne hodnoty.	
	Pozná príčiny konfliktov medzi spoločenskými skupinami. Vie vysvetliť význam sociálnych hnutí pre jednotlivca a spoločnosť. Pozná príčiny a dôsledky vojen a terorizmu.	- napätia, konflikty medzi spoločenskými skupinami - sociálne hnutia - miestne vojny- terorizmus

4. Kompetencie, ktoré žiak získa:

- 1) poznanie seba a iných
- 2) chápanie personálnych, interpersonálnych, sociálnych a ekonomických vzťahov
- 3) medzi jednotlivcom a spoločnosťou
- 4) mravný, občiansky a intelektuálny rozvoj

Žiak vie vysvetliť: význam príslušnosti k sociálnej skupine pre život jednotlivca, nutnosť a hlavné príčiny sociálnych zmien, príčiny a dôsledky migrácie, vzťah medzi občanom a štátom.

Žiak vie vymenovať: rasy a ich znaky, hlavné náboženstvá a ich úlohy.

Žiak pozná: základné znaky ľudskej spoločnosti, základné rozvrstvenie ľudskej spoločnosti, možnosti zmeny postavenia jednotlivca v spoločnosti, súvislosti medzi sociálnymi zmenami a migráciou obyvateľstva, vznik a vývoj obyvateľstva.

Žiak vie: použiť informácie z dejepisu o vzniku a vývoji ľudskej spoločnosti a človeka, rozlišuje medzi vidieckou a mestskou komunitou, vie rozčleniť ľudskú spoločnosť na jednotlivé typy štruktúr, vníma seba ako súčasť jednotlivých štruktúr spoločnosti, vie rozlíšiť veľké spoločenské skupiny od malých, orientovať sa v národnom a etnickom zložení obyvateľstva, odlíšiť sekty od cirkevných organizácií, chápe kultúru ako výsledok činnosti ľudskej spoločnosti.

Rozumie pojmu politická pluralita, rozlíšiť orgány štátnej moci od samosprávnych orgánov, zaujíma sa o činnosť obecnej samosprávy, zdôvodniť, prečo sa učíme o právach, posúdiť situácie kedy sú práva detí porušované a na ktoré inštitúcie sa môže obrátiť, chápe späť práva a povinnosti, zodpovednosť voči právam, rozlišovať medzi občianskymi aktivitami, chápe podstatu charity, aktívne sa podieľa na tvorbe triednych a školských pravidiel, získava zručnosti občianskeho života.

5. Prierezové témy:

Multikultúrna výchova

v téme Rozvoj osobnosti človeka v spoločnosti, Zmysel života, Slobodná voľba povolania, Spôsobilosť na povolanie, človek a svet, Poznávanie sveta, Kultúrne – sociálne aspekty dospievania, Priateľstvo. Vychovávať empatických jedincov, ktorí pochopia a akceptujú spoločnosť v ktorej žijú, poznajú svoje práva a povinnosti. Získajú základné vedomosti o právach dieťaťa, poznajú Zákon o rodine.

Mediálna výchova

v téme Osobnosť človeka ako bytosť, Štruktúra osobnosti, Zmysel života, Slobodná voľba povolania, Svetonázor, jeho vznik a formovanie, Funkcie svetonázoru, Typy svetonázorov, Náboženské a nenáboženské chápanie sveta, Ako vzniklo náboženstvo, Svetové náboženstvo, Potreba tolerancie medzi ľuďmi, Rozvoj vlastnej identity, Zaradenie sa do skupiny rovesníkov.

Viesť žiakov k tomu , aby poznali význam podávania informácií o spoločnosti, štáte, práve, ekonomike. Poznali ZÁKON O RODINE, DOHOVOR O PRÁVACH DIEŤAŤA.

Environmentálna výchova

v téme Využívanie voľného času, Zmysel života, Človek a svet, Poznávanie sveta, viesť žiakov k ochrane prírodného prostredia v ktorom žijú, dodržiavať práva a povinnosti občana štátu v ktorom žijú, poznali Zákon o rodine, Dohovor o právach dieťaťa.

6. Stratégie:

Metódy: - informačno-receptívna – výklad, reproduktívna, riadený rozhovor, heuristická-rozhovor, riešenie úloh, expozičná- projekt

Postupy: analýza, syntéza, porovnávanie, dedukcia

Formy: práca s učebnicou, individuálna práca, skupinová práca, diskusia, beseda

7. Učebné zdroje:

E. Dřízová: Občianska náuka pre 7.ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava.
Internet, CD, Knižnica, denná tlač, časopisy, DVD, Ústava SR, dokumenty, zákony kroniky, publikácie o regióne, vlasti, EU, odborná literatúra

8. Hodnotenie predmetu:

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete občianska náuka sa vykonáva klasifikáciou.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu: účasť na školskej olympiáde, referát, projekt na vybranú tému

Spracoval: PaedDr. Matúš Magera
ZŠ J. Simana, Októbrova 16
Valaská 2019

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

BIOLÓGIA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 2 hodiny/týždeň (66 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

Usporiadanie učiva v 7. ročníku nadväzuje na predchádzajúci učebný systém s rešpektovaním vzájomných súvislostí. Štruktúra učiva v 7. ročníku umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomickeo-fyziologických poznatkov, smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, pochopeniu základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem, v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopenie osvojovania si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi.

2. Ciele predmetu

- **získavať** základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- **pochopiť** prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- **získať** informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- **analyzovať, interpretovať, triediť a hodnotiť** informácie o organizmoch a prírode,
- **používať** správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- **plánovať, uskutočňovať, zaznamenávať a vyhodnotiť** jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- **diskutovať** o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- **aplikovať** osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- **chrániť** prírodu a šetriť prírodné zdroje,
- **plánovať a realizovať** jednoduché projekty v oblasti biológie,
- **prezentovať a obhájiť** výsledky svojej práce.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠKP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7543.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard /žiak vie/</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Stavba a funkcie	Žiak bude vedieť uviesť príklady stavovcov pokrytých šupinami,	Povrch tela stavovcov. Spoločné a odlišné znaky.

tela stavovcov	perím, srst'ou. Žiak bude vedieť zdôvodniť odlišnosti kožných útvarov na príklade dvoch stavovcov. Žiak označí na ukážke časti vtáčieho pera. Zdôvodní na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia, v ktorom žije.	
	Žiak bude vedieť určiť spôsob pohybu stavovcov podľa ukážky stavby kostry. Bude vedieť vysvetliť význam dutých kostí a prsnej kosti s hrebeňom u vtákov, rozlíši párnokopytníka a nepárnokopytníka na ukážke kostry končatiny. Žiak bude vedieť uviesť príklad stavovca, ktorý sa pohybuje plávaním, skákaním, plazením, lietaním, kráčaním a behom.	Oporná sústava stavovcov. Pohybová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
	Žiak opíše na ukážke základné časti tráviacej sústavy stavovcov. Žiak bude poznať na ukážke chrupu bylinožravého, hmyzožravého a mäsožravého cicavca. Bude vedieť uviesť význam hrvoľa, žľaznatého a svalnatého žalúdka vtákov. Žiak určí na ukážke orgány na prijímanie potravy, trávenie a vstrebávanie cicavcov, uvedie príklad prežúvavého a neprežúvavého cicavca.	Tráviaca sústava rýb, obojživelníkov, plazov a vtákov. Tráviaca sústava cicavcov. Základné funkcie a význam orgánov.
	Žiak porovná dýchacie orgány ryby, plaza, vtáka a cicavca. Žiak uvedie príklad stavovca, ktorý dýcha žiabrami a pľúcami, pomenuje dýchacie orgány žubrienky, dospelého obojživelníka. Žiak vysvetlí význam vzdušných vakov vtákov.	Dýchacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
	Žiak opíše význam krvi, srdca a ciev pre život stavovcov. Žiak bude vedieť vysvetliť dôvod názvu uzavretej cievnej sústavy. Žiak porovná stavbu srdca ryby, obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca na ukážke.	Obehová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
	Žiak zdôvodní význam vylučovania. Žiak pomenuje orgány močovej sústavy stavovcov.	Vylučovanie. Močová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
	Žiak pomenuje sústavy, ktoré zabezpečujú látkovú a nervovú reguláciu, bude vedieť vymenovať hlavné orgány ústrednej nervovej sústavy. Porovná na ukážke predný mozog stavovcov. Žiak charakterizuje podnet a nervový vzruch, uvedie príklad nepodmierneného a podmierneného reflexu.	Nervová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
	Žiak opíše umiestnenie zmyslových orgánov stavovcov. Uvedie príklad stavovcov s dobrým čuchom, zrakom a sluchom. Žiak vysvetlí	Zmyslové orgány stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.

	význam bočnej čiary rýb.	
	Žiak bude vedieť uviesť príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovcov, vysvetlí podstatu oplodnenia a význam rozmnožovania.	Rozmnožovanie stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.
	Žiak bude vedieť opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin ryby, obojživelníka, plaza a vtáka. Opíše na ukážke vývin mláďat cicavcov.	Rozmnožovacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Vývin mláďat, starostlivosť o potomstvo.
	Žiak vysvetlí na príklade inštinktívne správanie stavovca, uvedie príklad sťahovavého a stáleho vtáka a cicavca aktívneho v noci.	Typické životné prejavy, správanie stavovcov.
	Žiak uvedie príklad stavovca živiaceho sa hmyzom alebo hlodavcami, príklad stavovca, ktorý po premnožení ohrozuje úrodu na poliach a potraviny v domácnosti. Žiak uvedie dopad úbytku dravých vtákov a mäsožravých cicavcov v prírode.	Význam stavovcov v prírode a pre človeka.
	Žiak uvedie príklad ohrozenia životných podmienok rýb, obojživelníkov, vtákov alebo cicavcov. Žiak uvedie príklad chráneného obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca.	Ochrana stavovcov. Ohrozenia a možnosti ochrany.
Človek a jeho telo	Žiak vysvetlí na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve a porovná spoločné a odlišné znaky lebky, chrbtice a končatín ľudského a živočíšneho organizmu. Žiak vysvetlí na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky.	Ľudský a živočíšny organizmus. Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie.
<i>Povrch tela a kožná sústava</i>	Žiak pomenuje na ukážke časti kože, ktoré zabezpečujú ochranu povrchu tela, telesnú teplotu, vylučovanie, vodný režim a zmyslové podnety, bude vedieť pomenovať viditeľné kožné útvary na svojej koži, uvedie význam kože pre človeka.	Koža. Stavba a funkcia kože. Význam pre styk s vonkajším prostredím a vnútorným prostredím.
	Žiak bude poznať zásady starostlivosti o kožu a kožné útvary. Žiak bude poznať postup pred lekárskej prvej pomoci ošetrovania popáleniny a omrzliny, predvedie ukážku ošetrovania odreniny alebo pľuzgiera.	Starostlivosť o kožu. Typické poranenia, zásady pred lekárskej prvej pomoci.
<i>Oporná a pohybová sústava</i>	Žiak opíše na ukážke stavbu kosti. Ukáže a pomenuje na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, stavce, rebrá, hrudnú kosť. Rozlíši spojenie kostí väzivom, chrupkou, zrastením, kĺbom.	Kosti. Kostra a jej stavba. Význam kostí a kostry.
	Žiak bude vedieť určiť na ukážke tri kosti mozgovej a tri kosti tvárovej časti lebky. Určí na ukážke kostry časti chrbtice.	Lebka a chrbtica. Stavba a význam.
	Žiak ukáže a pomenuje kosti hornej končatiny na ukážke (vlastnej	Kostra končatín. Stavba kostry horných a dolných končatín.

	končatine) a kosti dolnej končatiny. Porovná stavbu kostry ruky a nohy. Zdôvodní význam nosenia správnej a nesprávnej klenby nohy.	
	Žiak určí na ukážke základné typy svalového tkaniva, porovná činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva. Žiak opíše na ukážke kostrového svalu jeho stavbu.	Svaly. Svalové tkanivá, činnosť a význam svalov.
	Žiak určí na ukážke aspoň tri svaly hlavy a krku, tri svaly trupu, tri svaly hornej a dolnej končatiny.	Svaly hlavy, trupu a končatín.
	Žiak uvedie význam opornej a pohybovej sústavy a opíše poranenia kostí a svalov.	Význam opornej a pohybovej sústavy. Poranenia kostí a svalov.
	Žiak predvedie postup pred lekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine a pri vytknutí, vykĺbení.	
Tráviaca sústava	Žiak opíše na ukážke stavbu tráviacej sústavy. Žiak pomenuje viditeľnú časť zuba v ústach, rozlíši druhy zubov v chrupe, porovná mliečny a trvalý chrup.	Tráviaca sústava. Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy.
	Žiak opíše na ukážke stavbu tráviacej sústavy, uvedie základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy.	Tráviaca sústava. Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy.
	Žiak uvedie príklad enzýmu a jeho význam, opíše podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny. Žiak vymenuje základné živiny v potrave človeka. Zdôvodní význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok.	Zložky potravy. Premena látok a energie. Energetická hodnota potravín.
	Žiak uvedie príklad správneho zloženia stravy pre človeka, zdôvodní význam zeleniny a ovocia v strave človeka. Žiak zdôvodní Uviesť škodlivosť nadmerného pitia alkoholu a škodlivosť prejedania sa na činnosť tráviacej sústavy. Žiak bude vedieť uviesť význam tráviacej sústavy.	Zásady správnej výživy. Zlozvyky v stravovaní, poškodenia a prevencia ochorení tráviacej sústavy.
Dýchacia sústava	Žiak opíše na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy, rozlíši horné a dolné dýchacie cesty a opíše priebeh výmeny dýchacích plynov v pľúcach.	Dýchacia sústava. Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy.
	Žiak vysvetlí podstatu dýchania. Porovnať zloženie vdychovaného a vydychovaného vzduchu. Vymenovať najdôležitejšie dýchacie svaly.	Dýchanie. Mechanizmus vonkajšieho dýchania. Význam dýchacej sústavy.
	Žiak zdôvodní význam čistoty ovzdušia pre človeka, uvedie príklad účinkov fajčenia na dýchaciu sústavu.	Starostlivosť o dýchaciu sústavu. Škodlivosť fajčenia, vdychovania toxických látok.
	Žiak opíše na ukážke postup pri umelom dýchaní, uvedie význam	Poškodenia dýchacej sústavy. Zásady prvej pred lekárskej pomoci. Význam dýchacej sústavy.

	dýchacej sústavy pre život človeka.	
<i>Obehová sústava</i>	Žiak určí na ukážke zložky krvi a vysvetlí ich význam, vymenuje krvné skupiny, uvedie význam transfúzie krvi.	Krv. Zložky krvi, vlastnosti, krvné skupiny, darcovstvo krvi. Význam krvi.
	Žiak označí a pomenuje na ukážke časti srdca, opíše podľa schémy veľký a malý krvný obeh.	Srdce. Stavba a činnosť srdca, krvný obeh.
	Žiak rozlíši tepny, žily a vlásočnice podľa významu. Rozlíši tepny a žily podľa smeru prúdenia krvi. Žiak bude poznať význam miazgy pre ľudský organizmus, opíše význam miazgových ciev a sleziny. Vysvetlí funkcie obehovej sústavy.	Krvné cievy. Význam a činnosť ciev. Miazgové cievy a slezina. Význam obehovej sústavy.
	Žiak uvedie príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života. Žiak ukáže na ukážke alebo slovne opíše nepriamu masáž srdca a opíše postup prvej pred lekárskej pomoci pri poranení tepny a žily.	Poškodenia obehovej sústavy. Zásady pred lekárskej prvej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca.
<i>Vylučovanie a močová sústava</i>	Žiak určí na ukážke umiestnenie obličiek opíše ich tvar, vysvetlí význam obličiek a močových ciest, uvedie príklad príčiny ochorenia močovej sústavy, vymenuje zásady prevencie ochorenia obličiek. Vysvetlí význam močovej sústavy pre človeka.	Vylučovanie. Močová sústava. Stavba a činnosť, poškodenia a prevencia ochorení.
<i>Regulačné sústavy</i>	Žiak bude vedieť pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka, pomenovať orgánovú sústavu, ktorá umožňuje nervovú reguláciu, uvedie význam regulovania činnosti organizmu.	Regulovanie organizmu. Látková a nervová regulácia. Význam regulačných sústav.
	Žiak bude vedieť určiť na ukážke tri žľazy s vnútorným vylučovaním, uvedie príklad významu troch žliaz s vnútorným vylučovaním.	Žľazy s vnútorným vylučovaním. Význam hormónov.
	Žiak opíše význam nervovej bunky, pomenuje časti reflexného oblúka na schéme, uvedie príklad reflexnej činnosti človeka.	Nervová sústava. Stavba a funkcia nervov, reflexná povaha nervovej činnosti.
	Žiak opíše na ukážke základné časti ústrednej nervovej sústavy, určí jednotlivé časti mozgu, vysvetlí význam mozgovej kôry predného mozgu.	Nervová sústava.
	Žiak bude vedieť uviesť základné časti obvodovej nervovej sústavy.	Nervová sústava.
	Žiak vysvetlí význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka, rozlíši chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú.	Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. Receptory a zmyslové vnemy.
	Žiak opíše na ukážke stavbu oka, možnosti poškodenia zraku. Žiak bude vedieť opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti.	Zrak. Stavba, činnosť a význam zrakového orgánu.
	Žiak bude vedieť určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho,	Sluch. Stavba, činnosť a význam sluchového orgánu.

	pomenuje na ukážke časti stredného ucha, opíše na príklade možnosti poškodenia sluchu.	
	Žiak bude vedieť vymenovať zásady starostlivosti o zrakový a sluchový orgán. Uvedie príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom alebo sluchom.	Poškodenia zraku a sluchu. Zásady hygieny zraku a sluchu.
	Žiak bude vedieť uviesť príklad podmieneného a nepodmieneného reflexu. Uvedie význam myslenia a reči v živote človeka.	Vyššia nervová činnosť. Myslenie, pamäť, reč, schopnosti a vedomosti človeka.
	Žiak bude vedieť vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti. Žiak bude vedieť opísať postup prvej pred lekárskej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy.	Zásady hygieny duševnej činnosti. Význam nervovej sústavy. Zásady pred lekárskej prvej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy.
<i>Rozmnožovanie, vývin jedinca a rodičovstvo</i>	Žiak bude vedieť určiť a pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. Vysvetlí význam menštruačného cyklu.	Rozmnožovacia sústava. Pohlavné bunky, funkcia. Stavba a funkcia reprodukčných orgánov.
	Žiak označí na ukážke pohlavných orgánov miesto splynutia vajíčka a spermie, uvedie dĺžku trvania tehotenstva.	Vývin jedinca.
	Žiak bude vedieť opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva, uvedie uloženie plodu a spôsob jeho výživy.	Oplodnenie, tehotenstvo a pôrod.
	Žiak bude vedieť vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca, zdôvodní význam výživy dieťaťa materským mliekom, uvedie príklad troch znakov dospievania, uvedie typické znaky troch období ľudského života.	Obdobia ľudského života.
	Žiak bude vedieť uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení, uvedie príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí.	Pohlavné ochorenia. Prevencia pohlavných ochorení a AIDS. Priateľské a partnerské vzťahy, rodina.
<i>Zdravie a život človeka</i>	Žiak bude vedieť uviesť tri príklady infekčného ochorenia, charakterizovať výraz imunita a inkubačná doba, princíp očkovania. Žiak bude vedieť uviesť zásady prevencie infekčných ochorení.	Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie. Zdravie a choroba. Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia.
	Žiak bude vedieť zdôvodniť na príklade škodlivosť drogovej závislosti pre zdravie človeka, uvedie zásady prevencie drogových závislostí.	Toxické a návykové látky. Vplyv na zdravie človeka. Drogové závislosti a ich prevencia.
	Žiak bude vedieť uviesť vplyv dedičnosti na zdravie človeka, príklad dedičnej vlastnosti človeka, príklad dedičného ochorenia.	Vnútorne vplyvy na ľudské zdravie. Dedičné vlastnosti a vplyv na zdravie a život človeka.
	Žiak bude vedieť uviesť príklad	Schopnosti a osobitosti človeka.

	významu jedinca v živote spoločnosti, vyjadriť vlastný názor na význam záujmov, sebapoznávania, vzdelávania a rozvoj zručností pre život.	
	Žiak bude vedieť vymenovať základné podmienky života človeka, uvedie príklad zdravého životného štýlu.	Životný štýl. Etické a morálne princípy, kultúra medziľudských vzťahov, vzťah človeka k prírode.

4. Kompetencie, ktoré žiak získa

- poznať základnú stavbu a funkcie sústav stavovcov z tried ryby, obojživelníky, plazy, vtáky a cicavce,
- poznať základnú stavbu a funkcie sústav orgánov človeka,
- poznať zásady starostlivosti prvej predlekárskej pomoci pri bežných poraneniach,
- rozvíjať poznatky o činnosti ľudského tela,
- rozvíjať poznatky ako celostného systému z hľadiska ochrany zdravia,
- rozvíjať poznatky zdravého životného štýlu,
- rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických aktivít, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov,
- identifikovať a správne používať základné pojmy,
- objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov,
- vedieť vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov,
- predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov:

- ***v oblasti komunikačných schopností:***
 - vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
 - vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
 - vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
 - zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
 - vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry.
 - vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.
- ***v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:***
 - navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
 - využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
 - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia.
- ***v oblasti sociálnych kompetencií:***
 - vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
 - pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
 - prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení.
- ***v oblasti získavať, osvojovať si a rozvíjať manuálne zručnosti:***
 - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
 - dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
 - využívať učebné a iné pomôcky.

Žiak sa naučí poznávať sústavy stavovcov (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky a cicavce), **a podrobnejšie sústavy človeka** (kryciu, opornú, pohybovú, tráviacu, dýchaciu, obehovú, regulačnú, zmyslovú, rozmnožovaciu, vylučovaciu), ako aj ochranu zdravia a zdravý životný štýl.

Odporúčané námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

- Rodný list zákonom chráneného stavovca.
- Stavba vtáčieho vajca a vtáčieho pera.
- Poznávanie kostí človeka.
- Vonkajšie prejavy činnosti srdca.
- Poškodenia a ochorenia ľubovoľne vybranej sústavy.
- Starostlivosť o ľubovoľne vybranú sústavu a jej význam.
- Zásady zdravej výživy.

5. Prierezové témy

Osobnostný rozvoj – rozvíjať potenciál žiakov prostredníctvom praktických cvičení, naučiť žiakov spolupracovať, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy. Vedieť spracovať informácie do prezentačnej formy a odprezentovať.

Ochrana života a zdravia – spoznávať jedovaté huby a tiež aj stavovce.

Environmentálna výchova – pomôcť žiakom nadobudnúť schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

6. Stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov.

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia), **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva), **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom), **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), **pozorovanie** (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), **manipulácia s predmetmi** (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), **inštruktáž** (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).

Významné miesto má **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštruktáže) – pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomné vzťahy a ich významu. Pri pozorovaniach treba uprednostniť živé biologické objekty, klásť dôraz na poznávanie a rozlišovanie organizmov podľa podstatných vonkajších znakov.

Odporúča sa zvýšiť dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód je vhodná **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **didaktické hry** (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. **metódy opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** sa uplatňuje **vyučovacia hodina** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). **Terénne pozorovania, praktické aktivity** volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

7. Učebné zdroje

UHEREKOVÁ, M. a kol.: Biológia pre 7. ročník ZŠ. EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Bratislava, 2011. s. 135. ISBN: 978-80-8091-221-5

- Encyklopédia Človek,
- Atlas ľudského tela,
- Atlas prvej pomoci,
- internet:

<https://www.zborovna.sk/novinky/index.php>

<http://planetavedomosti.iedu.sk/>

8. Hodnotenie predmetu

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu:

- ústna odpoveď minimálne raz za polrok (formou 5 otázok – 5 odpovedí),
- písomné práce po ukončení tematického celku,
- praktické cvičenie raz za polrok,
- poznávanie kostí človeka.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- účasť na biologickej a environmentálnej olympiáde
- vypracovať a odprezentovať projekt na zadanú tému.

Spracoval: PaedDr. Matúš Magera
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

CHÉMIA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 2 hodiny/týždeň (66 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet chémia má bádateľský a činnostný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

2. Ciele predmetu

- **zoznámiť** sa so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- **porozumieť** chemickým javom a procesom,
- **používať** odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- **rozumieť** pokynom na realizáciu praktických činností, laboratórnych cvičení a **dokázať** ich podľa návodu uskutočniť,
- **plánovať** a **realizovať** pozorovania, merania a experimenty,
- **spracúvať** a **vyhodnotiť** údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- **získavať** manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- **osvojiť** si a **uplatniť** zásady bezpečnej práce s látkami,
- **vyhľadávať** v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- **využívať** poznatky a skúsenosti získané v predmete chémia pri ochrane zdravia a životného prostredia.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠKP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7540.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard /žiak vie/	Obsahový štandard
Látky a ich vlastnosti	Žiak bude vedieť získať návyky systematického pozorovania vlastností látok, Žiak bude vedieť určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, Žiak bude vedieť rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky,	Pozorovanie vlastností látok: skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, modrá skalica, sklo, parafín, plast, voda, etanol – lieh, ocot).

	Žiak bude roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky, Žiak bude vedieť uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí, Žiak bude vedieť rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo, Žiak bude vedieť vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku; hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku, Žiak bude vedieť pripraviť roztoky daného zloženia podľa daného návodu, Žiak bude vedieť pripraviť (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený roztok, Žiak bude vedieť dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s laboratórnymi pomôckami, Žiak bude vedieť realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu (usadzovaním, odparovaním, filtráciou, kryštalizáciou), Žiak bude vedieť vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd, Žiak bude vedieť uviesť príklady rôznych druhov vôd, Žiak bude vedieť posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia, Žiak bude vedieť vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody, Žiak bude vedieť skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd, Žiak bude vedieť modelovať jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd, Žiak bude vedieť vymenovať základné zložky vzduchu, Žiak bude vedieť chápať význam vzduchu pre život.	Príklady chemicky čistých látok a zmesí. Rovnorodé a rôznorodé zmesi. Roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka. Vodný roztok, nasýtený roztok. Plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny). Hmotnostný zlomok zložky v roztoku.. Základné laboratórne pomôcky a zariadenia. Spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia. Voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda). Voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová). Úprava pitnej vody. Čistenie odpadových vôd. Vzduch ako zmes látok. Zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia a priemyselné splodiny.
Premeny látok	Žiak bude vedieť uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií, Žiak bude vedieť rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách, Žiak bude vedieť uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad, Žiak bude vedieť vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života, Žiak bude vedieť uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách, Žiak bude vedieť zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a	Pozorovanie chemických dejov. Chemická reakcia, reaktant, produkt. Zákon zachovania hmotnosti. Chemické zlučovanie, chemický rozklad. Tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie). Zápalná teplota, požiar.

	interpretovať ich, Žiak bude vedieť zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života, Žiak bude vedieť dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami, Žiak bude vedieť navrhnúť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie, Žiak bude vedieť rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie, Žiak bude vedieť uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.	Horľavina. Hasenie látok. Rýchlosť chemických reakcií. Príklady pomalých a rýchlych reakcií faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií.
--	--	--

4. Kompetencie, ktoré žiak získa

Tematický celok: Látky a ich vlastnosti

- **zistiť** pozorovaním vlastnosti konkrétnych látok,
- **rozpoznať** chemicky čisté látky, rôznorodé zmesi, rovnorodé zmesi (roztoky tuhé, kvapalné a plyné),
- **uviesť príklady** látok rozpustných vo vode, látok nerozpustných vo vode, vodných roztokov používaných v domácnosti, základných metód oddeľovania zložiek zmesí (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia), využitia metód oddeľovania zložiek zmesí v praktickom živote,
- **chápať** význam vody pre život človeka, zvieratá a rastliny, rozdelenie vôd podľa výskytu (zrážková, povrchová, podzemná, minerálna) a podľa použitia (pitná, úžitková, odpadová, destilovaná),
- **vysvetliť** rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd (zrážková, povrchová, podzemná, pitná, úžitková, odpadová, destilovaná),
- **poznať** možnosti úpravy a čistenia vôd, dôsledky znečistenia vôd,
- **vypočítať** hmotnosť látky a vody potrebnej na prípravu roztoku s určitou hmotnosťou a hmotnostného zlomku zložky roztoku,
- **vymenovať** hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny (oxid uhličitý), hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (spaľovanie odpadov – potreba separovaného zberu),
- **poznať** význam kyslíka pre živé organizmy,
- **poznať** príčiny vzniku ozónovej diery a skleníkového efektu a ich následky pre našu planétu, význam ozónovej vrstvy,
- **vymenovať** významné chemické závody vo svojom okolí a priradiť im výrobok,
- **poznať** problematiku obmedzených zdrojov surovín a dôležitosť ich hospodárneho využitia (potreba separácie odpadov, recyklácie),
- **poznať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (žieravina, horľavina, oxidačné činidlo, dráždivá látka, jed, výbušnina),
- **poznať** telefónne čísla prvej pomoci,
- **dodržiavať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, s chemickými látkami,
- **vedieť používať** ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít,
- **poznať** základné pomôcky pre základné metódy oddeľovania zložiek zmesí: skúmavka, kadička, banka (kužeľová, varná, destilačná), kryštalizačná miska, filtračný lievik, filtračný papier, držiak, kruh, svorka, stojan, chladič, odparovacia miska, hodinové sklíčko, laboratórna lyžička, liehový kahan, tyčinka, odmerný valec, pipeta,
- **vykonať** podľa návodu: filtráciu, kryštalizáciu, odparovanie, destiláciu, usadzovanie,
- **vedieť pozorovať** javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich,
- **zaznamenať** výsledok pokusu.

Tematický celok: Premeny látok

- **rozlíšiť** chemický a fyzikálny dej, **poznať** horenie ako chemický dej,
- **vymenovať** príklady horľavých a nehorľavých látok,
- **vysvetliť** podstatu hasenia horiacich látok,
- **vymenovať** niektoré hasiace látky (voda, piesok, oxid uhličitý),
- **opísať** spôsoby správneho hasenia pri horení konkrétnych látok,
- **poznať** označenie horľavín, **vedieť** chemickú rovnicu horenie etanolu slovom,
- **uviesť** príklady chemických reakcií z bežného života,
- **rozlíšiť** reaktanty a produkty, **vedieť** Zákon zachovania hmotnosti,
- **poznať** chemický rozklad a chemické zlučovanie,
- **rozlíšiť** na príkladoch reakcie chemického rozkladu a chemického zlučovania,
- **opísať** slovom chemickú rovnicu pre chemickom rozklade a zlučovaní,
- **poznať** reakcie, pri ktorých sa energia uvoľňuje a pri ktorých sa energia spotrebuje s dôrazom na bežný život,
- **charakterizovať** draslík, vápenec, pálené vápno,
- **rozlišovať** pomalé a rýchle reakcie,
- jednoducho **zdôvodniť** vplyv teploty, množstva reaktantov, plošného obsahu reaktantov (v tuhom skupenstve) a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií s dôrazom na bežný život,
- **poznať** telefónne číslo požiarnikov,
- **vedieť** používať ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít,
- **poznať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy,
- **dodržiavať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, s chemickými látkami,
- **poznať** pomôcky používané pri vykonaných laboratórnych prácach,
- **vykonať** podľa návodu žiacky pokus na pomalé a rýchle chemické reakcie,
- **vedieť** pozorovať deje sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich,
- **zaznamenať** výsledok pokusu.

Žiak sa naučí poznávať látky (voda, vzduch) a ich vlastnosti (skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť), premeny látok (fyzikálny dej, chemický dej, rýchle a pomalé chemické reakcie, faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemickej reakcie).

Odporúčané laboratórne práce:

- Skúmanie vlastností látok pokusmi.
- Filtrácia.
- Kryštalizácia.
- Destilácia.
- Odparovanie.
- Usadzovanie.
- Vplyv kyslého dažďa na horninu.
- Fyzikálne a chemické deje.
- Chemické reakcie.
- Exotermické reakcie.
- Pomalé a rýchle reakcie.
- Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemickej reakcie.

Odporúčané námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé):

- Prezentácia projektov: voda.
- Prezentácia projektov: vzduch.
- Prezentácia projektov: chemické reakcie.

5. Prierezové témy

Osobnostný rozvoj – rozvíjať potenciál žiakov prostredníctvom laboratórnych cvičení, naučiť žiakov spolupracovať, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pestovať

kvalitné medziľudské vzťahy. Vedieť spracovať informácie do prezentačnej formy a odprezentovať ich.

Ochrana života a zdravia – spoznávať jedovaté horľaviny, žieraviny, jedy, oxidačné činidlá, zdraviu škodlivé látky.

Environmentálna výchova – pomôcť žiakom nadobudnúť schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

6. Stratégie

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

1. **Motivačné metódy** (rozprávanie, rozhovor, problém, demonštráciu),
2. **Expozičné metódy** (vysvetľovanie, rozprávanie, rozhovor, beseda, demonštračná metóda, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, inštruktáž, projektová metóda),
3. **Praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštruktáže, práca s knihou a textom, samostatné učenie prostredníctvom informačnej techniky a experimentovanie),
4. **Aktivizujúce metódy** (diskusia, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie),
5. **Fixačné metódy** (metódy opakovania a precvičovania).

Z *organizačných foriem* sa uplatňuje *vyučovacia hodina* (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). *Terénne pozorovania, praktické aktivity* volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

7. Učebné zdroje:

VICENOVÁ, H. a kol.: Chémia pre 7. ročník základných škôl. . EXPOL PEDAGOGIKA. Bratislava, 2010. s. 79. ISBN: 978-80-8091-218-5

ROMANOVÁ, D. a kol.: Chémia pre 6. ročník základných škôl. EXPOL PEDAGOGIKA. Bratislava, 2009. s. 79. ISBN: 978-80-8091-181-2

PRAČKOVÁ, K.: Chémia pre základné školy. Slovenské pedagogické nakladateľstvo. Bratislava, 1997. s. 238. ISBN: 80-08-02568-9

ADAMKOVIČ, E. a kol.: Chémia 8. Slovenské pedagogické nakladateľstvo. Tlač Slovenská Grafia, a. s., Bratislava, 2005. 134 s. ISBN: 80-10-00782-X

- internet: <https://www.zborovna.sk/novinky/index.php>
<http://planetavedomosti.iedu.sk/>

8. Hodnotenie predmetu

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu:

- ústna odpoveď minimálne raz za polrok (formou 5 otázok – 5 odpovedí),
- písomné práce po ukončení tematického celku,
- laboratórne cvičenie minimálne dvakrát za polrok.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- vypracovať a odprezentovať projekt na zadanú tému.

Spracoval: PaedDr. Matúš Magera
ZŠ J. Simana, Októbrová 16,
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

FYZIKA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina /týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spraví prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

V rámci predmetu sa žiaci naučia používať fyzikálne modely, ale aj používať vzorce, tabuľky a grafy na vysvetlenie dejov okolo nás.

2. Ciele predmetu

Cieľom fyziky je získať schopnosť používať fyziku vo svojom budúcom živote, logicky a kriticky myslieť, vedieť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému.

Vyučovanie fyziky umožní žiakom získať nové vedomosti prostredníctvom riešenia úloh, projektov zameraných na každodenné prežívané javy. V tomto ročníku je cieľom vyučovania fyziky oboznámiť žiakov s problematikou teploty a tepla, a javov s nimi súvisiacimi.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7542.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Zmeny skupenstva	Rozlíšiť rôzne zmeny skupenstva v bežnom živote Opísať kolobeh vody v prírode Modelovať vznik dažďa Vysvetliť vznik a škodlivosť kyslých dažďov Pracovať s MFCHT tabuľkami	Vyparovanie – proces vyparovania a priebeh vyparovania, rýchlosť vyparovania, vyparovanie v prírode a bežnom živote Var- var kvapaliny, rozdiel medzi varom a vyparovaním, teplota varu, prchavé kvapaliny, závislosť teploty varu od tlaku Kondenzácia - proces kondenzácie, kondenzácia v prírode, dážď, rosný bod Tuhnutie - proces tuhnutia, teplota tuhnutia, tuhnutie rôznych látok Topenie - proces topenia, teplota topenia, topenie rôznych látok Sublimácia, desublimácia

Teplo	Rozlíšiť pojem teplo a teplota Pracovať s tabuľkami Riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla Rozlíšiť látky podľa tepelnej vodivosti . Charakterizovať spôsoby šírenia tepla na príkladoch z bežného života	Teplo v histórii Rozdiel medzi teplom a teplotou Odovzdávanie a prijímanie tepla Šírenie tepla vedením (vodiče, izolanty),prúdením a žiarením Kalorimeter Tepelná výmena Teplo- jednotka tepla, hmotnostná tepelná kapacita, výpočet tepla
Teplo ako energia	Získať informácie o energetickej hodnote potravín Vysvetliť princíp činnosti spaľovacích motorov	Potrava ako zdroj energie Energetická hodnota potravín Spaľovacie motory -premena tepla na pohyb, druhy spaľovacích motorov
	Zaujať kladný postoj k opatreniam na úsporám energie Popísať princíp činnosti v jednotlivých elektrárnach Chápať energiu a jej zdroje ako spoločenský fenomén Posúdiť zdroje energie využiteľné na Slovensku Charakterizovať netradičné zdroje energie Čítať s porozumením texty zamerané na odborné problémy.	Zdroje energie -klasifikácia Prírodné zdroje energie- výhrevnosť paliva Elektrárne Netradičné zdroje energie- ich využitie Energia v číslach

4. Kompetencie, ktoré žiak získa

Žiak:

- vie správne používať primeranú fyzikálnu terminológiu
- vie použiť získané teoretické poznatky pri vysvetlení situácii z bežného života
- vykoná príslušné laboratórne práce ako aj jednoduché fyzikálne experimenty
- **vie rozoznať rozdiel medzi teplotou a teplom**
- **vie rozlíšiť a charakterizovať skupenské premeny**

5. Prierezové témy

Osobný a sociálny rozvoj žiaka - schopnosť spolupracovať, kooperovať, vytrvalo pracovať, deliť si úlohy a nie byť zodpovednosťou. - Oboznámenie s učivom

– zbierať informácie z rôznych zdrojov, prezentovať ich, zaoberať sa využívaním tlačenej i digitálnej dokumentácie ako zdrojov informácií, využívať IKT pri získavaní a spracovaní informácií -Parné stroje, Zdroje energie, Elektrárne

Ochrana človeka a zdravia -- pracovať tak aby nikto neohrozil bezpečnosť svoju ani spolužiakov - Skupenské premeny, Teplo

Multikultúrna výchova – rozvíjať zručnosti orientovania sa v pluralitnej spoločnosti a využívať interkultúrne kontakty k vzájomnému obohateniu seba i druhých. - Skupenské premeny, Teplo

Mediálna výchova – pozornosť k vecnej správnosti a presnosti údajov, a to ako kritickou analýzou existujúcich textov, tak vlastnou produkciou a utváraním návyku, overovať si čo naj dôkladnejšie všetky údaje. - Teplo a využiteľná energia

Environmentálna výchova – angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia, vnímať a citlivo pristupovať k prírode a k prírodnému dedičstvu,

obnoviteľné zdroje- Energia- netradičné zdroje energie, Elektrárne na Slovensku, Skupenské premeny , Teplo- pozorovať okolie s ohľadom na bezpečnosť- Parné stroje, Motory

6. Stratégie

Metódy :motivačná, fixačná, vyhľadávania faktov, projektová, problémová, demonštračná

Postupy: analýza, syntéza, indukcia, porovnávanie, dedukcia

Formy: skupinová práca, individuálna práca, samostatná práca, vyučovanie v špeciálnej učebni, domáca úloha, projekt

7. Učebné zdroje

Literatúra: Učebnice fyziky, encyklopédie, internet: www stránky, digitálny obsah
Planéty vedomostí

Didaktická technika: PC, interaktívna tabuľa, diaprojektor, vizualizér,

Materiálne učebné prostriedky: CD, DVD, nástenné tabule, učebné pomôcky

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

Hodnotenie v predmete fyzika sa vykonáva klasifikáciou.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

referát, projekt na vybranú tému

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: RNDr. Mariana Rafajová
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
Valaská
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A HODNOTY

ETICKÁ VÝCHOVA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina /týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pochopenie tém podporuje zážitkové učenie. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../. Pripravuje mladých ľudí pre budúci život, k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

2. Ciele predmetu:

Umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaocenenie

Spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg

Umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom, zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou

Rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7539.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard /žiak vie/	Obsahový štandard
Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity	• zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti • vystihnúť svoje silné a slabé stránky • dokázať vyjadriť vlastný názor	Dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, zdravé sebavedomie, sebaaprijatie, úcta k iným
Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory	• zdôvodniť význam asertivity v každodennom živote • charakterizovať asertívne techniky • vysvetliť pojem manipulácia a asertívne právo	Uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti. Manipulácia a tlak skupiny. Asertívne techniky, asertívne práva. Manipulačné poverky.

	• simulovať príklady presadenia sa v rôznych situáciách • prezentovať príklady riešenia konfliktov	
Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity	• formulovať zásady prosociálneho správania • vysvetliť vzťah asertivity a prosociálneho správania • opísať pojmy: vlastná identita, rešpekt, nezávislosť, ponúkание a prijímanie slobody, vernosť záväzkom • zdôvodniť potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca • diskutovať o prosociálnom správaní v triednom kolektíve • konkretizovať rôzne prejavy rešpektu	Dôležitosť nezávislosti a rešpektovania, ponúkание a prijímanie slobody, zodpovednosti za svoje konanie. Identita osobnosti a jej rozvoj. Sloboda, zodpovednosť, vernosť. Prijatie záväzkov. Tolerancia a rešpekt.
Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine	• vymedziť práva a povinnosti v rodine • vysvetliť potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity a tvorivosti v rodinnom prostredí • realizovať projekt - „jeden deň v mojej rodine“ • diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine • naplánovať konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine	Rodina v ktorej žijem. Komunikačné zručnosti v rodine. Sociálne zručnosti v rodine. Tolerancia a rešpektovanie autority. Súrodenecké vzťahy.
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti	• zdôvodniť potrebu vnímania sexuality ako hodnoty • s úctou diskutovať o sexualite a slobode • prejavovať pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu • vysvetliť počatie a prenatálny život človeka • -rozdiel medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom • zhodnotiť význam priateľstva a lásky • vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexu • opísať prejavy, príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS • poukázať na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi	Čo je počatie a prenatálny život. Aké sú dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti. Aké sú príčiny a dôsledky predčasného sexu. Čo sú to pohlavné choroby a AIDS Priateľstvo a láska. Sexuálna identita. Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Sexualita – súčasť integrity človeka.
Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom	• prejavovať pochopenie pre starých a chorých ľudí • zdôvodniť potrebu komunikácie s nimi • diskutovať o prínose starých, chorých a postihnutých ľudí pre spoločnosť • navrhnuť projekt osobnej účasti	Sociálna empatia. Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným. Obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe. Odlíšnosti a generačné rozdiely.

4. Kľúčové kompetencie

Personálne a interpersonálne schopnosti: získanie zručností práce na sebe v oblasti zdravej, veku primeranej sexuality, vzťahu k chorým, postihnutým, k sebe samým

- pozná svoje silné a slabé stránky
- asertívne techniky, vie obhájiť svoje práva a názory
- pozná zásady prosociálneho správania a význam prosociálnosti v rodine aj v živote – uvedomuje si spoluúčasť na dobrom fungovaní rodiny
- vie pochopiť pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva, rodiny
- vie pochopiť potreby chorých, starých postihnutých, iných

5. Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj – vo všetkých TC.

TC Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity – silné a slabé stránky osobnosti, asertivita v každodennosti, manipulácia, tlak skupiny, zásady prosociálneho správania.

TC Etické aspekty vzťahu k rodine – komunikačné zručnosti, rešpektovanie autority, vzťahy medzi súrodencami, práva a povinnosti v rodine.

TC Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti – rozvoj sexuálnej identity, priateľstvo, láska, dôsledky predčasného sexuálneho života.

TC Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne, morálne narušeným ľuďom. – spôsoby komunikácie, tolerancia a rešpektovanie odlišností, generačné rozdiely.

6. Stratégie

Metódy:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť využívame *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy využívame pri vytváraní nových poznatkov a zručností. *Rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra). Využívame i IKT zdroje.

Pre realizáciu cieľov využívame *aktivizujúce metódy*, ako *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie,

napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne opakovanie).

Formy: skupinová, samostatná, individuálna práca, vyučovanie v učebni IFV, práca s učebnými zdrojmi

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolí.

Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

7. Učebné zdroje

Učebnica - Nechaj ma, chcem sa učiť sám 1,2,3,4, zdroje z internetu, CD, videokazety, program „Cesta ku šťastiu“.

8. Hodnotenie predmetu

Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známkou. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov. Žiakom tiež poskytneme priestor na sebahodnotenie a reflexiu.

Na polročnom a koncoročnom vysvedčení žiakov hodnotíme slovom /absolvoval – neabsolvoval/.

Spracovala: PaedDr. Badinková Michaela
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A HODNOTY

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

Ročníková téma: SLOBODA ČLOVEKA

Dieťa začína túžiť po osamostatnení sa a po slobode. Vychádza spod krídel ochrany autority. Oslobodzuje sa od nekritického vnímania autority, ktorú doposiaľ vnímalo ako miesto istoty, bezpečia a ochrany. Objavením rozmeru slobody v sebe rozvíja vzťah k svojej osobe a k druhým ľuďom. Táto skúsenosť slobody mu umožňuje objavovať slobodné rozhodnutie pre vzťah k Bohu. Slobodným nazeraním na vzťah s Bohom je schopné vidieť vo viditeľnom svete stopy Boha, s ktorým prehlbuje vzťah v náboženskom prežívaní.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,

- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho poslanstvo vo svojom okolí.

Ročníkový cieľ: Poznávať hranice osobnej slobody. Oceniť kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7537.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard (Žiak vie:)	Obsahový štandard
1. Sloboda a človek	• opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, • porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, • posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, • opísať pojem slobody a jej zneužitie, • uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá, • rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora,	- chápanie slobody a povolanie k nej - Exodus – cesta k slobode - hranice slobody – Desatoro - práva človeka - otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu) - sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) - láska ako cesta k slobode - blahoslavenstvá - hierarchia Cirkvi (autorita – služba) - sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)
2. Sloboda a rozhodnutia	• posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, • poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, - uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnú a autonómnú morálku, • oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote,	- slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá) - sloboda a zodpovednosť - princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)
3. Boh oslobodzuje človeka	• opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky, • sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, • uviesť príklady odpustenia v rodine a škole, • vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, • uviesť príklady sviatostných i mimo sviatostných foriem pokánia	- vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky - kresťanský pohľad na vinu a odpustenie - chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách - Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné a mimo sviatostné)
4. Rešpektovanie vierovyznaní	• rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou, • vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva,	- rozdielne cesty hľadania Boha – hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus - náboženstvo, sekta - kresťanstvo – zjavené náboženstvo

	- rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, - opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, - zhodnotiť prínos kresťanstva	- putovanie po ceste predkov - kresťanské korene
5. Láska ako princíp slobody	- vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi, - zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi, - vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi, - rozpoznať hranice osobnej slobody, - uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku, - interpretovať blahoslavenstvá.	- sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) - láska ako cesta k slobode - blahoslavenstvá - hierarchia Cirkvi (autorita – služba) - sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)

4. Kľúčové kompetencie

Komunikačné:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- dokáže viesť koordinovaný dialóg so spolužiakmi
- podporuje osvojovanie základných pravidiel verejnej komunikácie a dialógu
- vie obhájiť svoj názor slušným spôsobom
- vie používať komunikáciu v rôznych situáciách – vie sa ospravedlniť
- vie vyjadriť vlastnú vinu
- adekvátne komunikuje v rôznych situáciách

Existenciálne:

Žiak

- na základe poznania vníma, aké dôležité sú rozhodnutia pre vlastný život
- chápe slobodu ako vnútorný stav, ktorý je vlastný každému človeku
- je pripravený zamerať sa na pozitívne hodnoty
- vie reflektovať životné situácie v kontexte hodnôt kresťanskej etiky
- je otvorený pre celoživotné hľadanie pravdy
- zaujíma postoj k svojej kresťanskej identite
- je otvorený pre pozitívne myslenie
- vníma aplikáciu blahoslavenstiev v konkrétnych životných situáciách

Občianske:

Žiak

- je pripravený niesť zodpovednosť,
- odmieta závislosť ako individuálny, ale aj spoločenský defekt,
- vie rozlíšiť rôzne spôsoby slobody, prikláňa sa k chápaniu slobody ako nezávislosti, ktorá je obmedzená právami druhého človeka na vlastnú slobodu,
- vie rešpektovať svedomie druhých ľudí, neodsudzuje,
- uvedomuje si potrebu žiť vo vzťahoch a podieľať sa na vzájomnej spolupráci,
- akceptuje úlohu autority v spoločnosti,
- je zainteresovaný dianím v spoločnosti a je otvorený pre možnosť sa na ňom angažovať,
- si uvedomuje potrebu žiť vo vzťahoch a podieľať sa na vzájomnej spolupráci,
- rešpektuje rozhodnutie druhého človeka v závislosti na svedomí,

- je otvorený pre náboženskú toleranciu v demokratickej spoločnosti,
- rešpektuje zvláštnosti iných náboženstiev.

Sociálne a interpersonálne:

Žiak

- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií,
- uvedomuje si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania,
- vie rozoznať na modelových situáciách žiadúce i nežiadúce konanie v spoločnosti,
- si uvedomuje mravné rozmery ľudského správania a ich dopad na život jednotlivca
- a spoločnosti,
- vníma potrebu angažovanosti jednotlivca k odstráneniu predsudkov voči iným
- náboženstvám.

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: v témach Chápanie slobody, Rozhodnutie a sloboda, Prečo dodržiavať Desatoro, Rozhodnutie a sloboda, Rozhodnutie a dôsledky, Svedomie, Vlastné hranice a vina, Zažiť odpustenie, Svetové náboženstvá

Žiak

- si vie uvedomiť priority v ľudskom živote a priame ohrozenie vlastných hodnôt,
- rozumie princípom kresťanskej etiky,
- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií,
- si vie uvedomiť motiváciu svojich rozhodnutí ,
- prispieva k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov.
- tvorba projektu a prezentácia práce

Multikultúrna výchova: v téme Rozhodnutia a dôsledky, Putovanie po ceste predkov, Kresťanstvo a kultúra života, Hlavné učenie svetových náboženstiev, Projekt Svetové náboženstvá

Žiak

- reflektuje sociálne vzťahy, komunikáciu a rozhodovanie v bežných aj vypätých situáciách
- objavuje a oceňuje kultúrne bohatstvo svojho náboženstva v téme,
- rešpektuje práva iných náboženstiev,
- vníma multikulturalitu ako prostriedok vzájomného kultúrneho obohacovania,
- vníma monoteistické náboženstvá ako korene a zdroje európskej civilizácie.

Mediálna výchova: v témach Hlavné učenie svetových náboženstiev, Putovanie po ceste predkov, Posvätné miesta

Žiak

- disponuje základnými pravidlami verejného dialógu a argumentácie,
- vie posúdiť hodnotu slávenia a kultúru správania,
- kriticky hodnotí hovorený i písaný mediálny prejav,
- rozvíja citlivosť voči predsudkom a mediálnej manipulácii.

6. Stratégie

Metódy:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť využívame *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy využívame pri vytváraní nových poznatkov a zručností. *Rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra). Využívame i IKT zdroje.

Pre realizáciu cieľov využívame *aktivizujúce metódy*, ako *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne opakovanie).

Formy: skupinová, samostatná, individuálna práca, vyučovanie v učebni IFV, práca s učebnými zdrojmi

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolí.

Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

7. Učebné zdroje

Literatúra: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy, internet – www. stránky

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre piaty ročník základných škôl „Sloboda človeka“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Didaktická technika: notebook, dataprojektor, interaktívna tabuľa, počítače v učebni informatiky

Materiálne výučbové prostriedky: biblické mapy, CD s pesničkami, spevník, DVD s prezentáciami, obrazový a vykladací materiál

8. Hodnotenie predmetu

Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známkou. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť

a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov. Žiakom tiež poskytneme priestor na sebahodnotenie a reflexiu.

Na polročnom a koncoročnom vysvedčení žiakov hodnotíme slovom /absolvoval – neabsolvoval/.

Spracovala: Mgr. Katarína Paprčková
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SVET PRÁCE

TECHNIKA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina /týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov. Preto je veľmi dôležité, aby žiaci pochopili vedu a techniku ako snahu po dosiahnutí dôležitých výsledkov pre ľudí.

2. Ciele predmetu

Všeobecné (univerzálne) kompetencie:

1. schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
2. schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
3. schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
4. schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť.

Pracovné kompetencie žiaka

- používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky,
- pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt,
- využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste,
- orientuje sa v základných aktivitách, ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia a i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7528.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard (žiak vie)	Obsahový štandard
Grafická komunikácia v technike 6hodín	• určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese • doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese • uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobrazit' viacerými priemetmi • narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch • vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou • naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok	pracovný poriadok v školskej dielni zobrazovanie telies na tri priemetne technická dokumentácia výrobku návrh, technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva (kombinovaného výrobku)
Technické materiály a pracovné spôsoby ich spracovania 11 hodín	• porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov, • vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikujú na príkladoch v praxi • uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi • navrhnuť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku, • zrealizovať na výrobkoch vybrané • pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu • prezentovať vlastnú prácu	technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo, guma, textil, kompozitné materiály, vlastnosti a využitie pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dlabanie, vŕtanie, lepenie ,spájanie skrutkami, spájanie dreva plátovaním, povrchová úprava pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vŕtanie ,nitovanie, ohýbanie pracovné postupy obrábania plastov: vŕtanie, lepenie, ohýbanie, tvárnenie, spájanie skrutkami samostatná práca, výrobok

Stroje a zariadenia v domácnosti 5 hodín	• charakterizovať stroje a zariadenia používané v domácnosti • zdôvodniť výhody a nevýhody • využitia strojov a zariadení na rôzny pohon • vyhľadať na internete návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení, • identifikovať nebezpečenstvo pri práci so strojmi a zariadeniami, • prezentovať bezpečné postupy používania vybraných mechanických strojov a zariadení v domácnosti • vypracovať projekt na tému obsluhy a údržby vybraného domáceho stroja (zariadenia)	stroje a zariadenia mechanické, plynové, benzínové, elektrické stroje a zariadenia charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie
Svet práce 3 hodiny	• orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií	trh práce povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce možnosti vzdelávania náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby zamestnanie pracovné príležitosti v obci (región), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov
Ekonomika domácnosti 3 hodiny	• prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, • zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia, • stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa • priority a kroky na ich dosiahnutie, • vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie), • vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu, • vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou), • viesť domáce účtovníctvo	príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.) úspory, sporenie, možnosti sporenia úvery, kreditná karta úverová história a jej význam spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.) poistenie, poistenie motorových vozidiel (PZP) porovnanie ponúk poistenie stavby a domácnosti spotrebiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ)

Pestovateľské práce a chovateľstvo 4 hodiny	• vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, • zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, • využívať kvety pre výzdobu, • zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu • dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti.	základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy) okrasné rastliny (zásady ošetrovania izbových rastlín, rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami, pestovanie vybraných okrasných drevín a kvetov, kvety v interiéri a exteriéri).
--	---	---

4. Kľúčové kompetencie

- Schopnosť riešiť problém, uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci.
- Schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať svoj názor.
- Schopnosť sebapoznania a sebahodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie.
- Schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť
- V rámci pracovných kompetencií pri stupuje k výsledkom pracovnej činnosti z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany zdravia, životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt.

5. Prierezové témy

Osobný a sociálny rozvoj žiaka – schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať svoj názor

Mediálna výchova – práca s internetom a odbornou literatúrou

Environmentálna výchova – viesť žiakov k tvorbe a ochrane životného prostredia

Ochrana človeka a zdravia – pracovať, správať sa tak, aby nikto neohrozil zdravie ľudí

Rozvoj profesionálnej orientácie žiaka – schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť

Tvorba projektu – vytvoriť vlastnú prezentáciu, učiť sa pracovať v tíme a prezentovať výsledky svojej práce

6. Stratégie

Metódy : výkladová, práca s učebnicou, vhodnou literatúrou, motivačná, fixačná, problémová, demonštračná, praktické aktivity

Postupy: analýza, syntéza, porovnávanie, dedukcia

Formy: individuálna, skupinová, samostatná, projektové vyučovanie, produktívna práca

7. Učebné zdroje

Literatúra:

Krušpán a kol.: Technická výchova pre 5. až 9. Ročník základných škôl;

EXPOL pedagogika, spol.s r.o., 1999

Žáčok a kol.:Technika pre 5. až 9.ročník základnej školy; TBB, a.s. 2012

Encyklopédie

www.zborovna.sk

www.wikipedia.org

Didaktická technika: počítač, interaktívna tabuľa, dataprojektor

Materiálno – učebné prostriedky: nástenné tabule, nástroje, náradie

8. Hodnotenie predmetu:

V technike a technickej výchove sa hodnotí kvalita vedomostí a zručností, pričom sa prihliada na systematickosť práce a pripravenosť žiaka na vyučovanie. Klasifikujú sa teoretické vedomosti, praktický výkon (práca na úlohe zadanej na PC, konštrukčnej úlohe alebo práca na výrobku) .

Žiak je hodnotený klasifikáciou minimálne dvakrát za polrok.

Klasifikujú sa:

- teoretické vedomosti, tvorivosť a samostatnosť,
- praktický výkon pri riešení úloh, zadaní, projektov,
- krátky písomný test / za polrok 1- 2 testy/,
- ústna odpoveď /1 - 2 za polrok/,
- vytvorenie ročníkového projektu,
- estetická úprava zošitov.

Spracovala: Mgr. Nemčáková Oľga

ZŠ J. Simana, Októbrová 16

Upravila: Mgr. Paprčková Katarína

2019

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: UMENIE A KULTÚRA

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií). Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú
- uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU :

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7506.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard
Možnosti zobrazovania videného sveta	- zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve.	- zobrazovanie priestoru - lineárna perspektíva - pozorovanie a konštrukcia - interiér - zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér - lineárna kresba - kolorovanie - renesančné zobrazenia perspektívy(F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci...)
Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania/	- vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov.	- poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii - náhodná a konštruovaná zostava kompozícia - symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), - geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba
Podnety výtvarného umenia (štýly, procesy, techniky)	- rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, - pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi.	- dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže) - dadaistický text, dadaistický objekt ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu pop-art – výtvarné hry s reklamou (ikonografia každodennosti, masmédiu, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálovou zmenou(napríklad mäkká plastika) - nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...)
Podnety dejín výtvarného umenia	- poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, - rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.	- renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra) - výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...) - uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca
Podnety fotografie	- použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim.	- fotografovanie krajiny, - premeny denného svetla - formát, výrez, približovanie, detail a celok - ukážky krajinárskej fotografie
Podnety filmu a videa	- pripraviť krátky scenár a storybord videa.	- scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) - rozkreslenie kľúčových scén – storybord - návrh postáv (výzor, kostým) - návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru
Podnety architektúry	- rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, - rozlíšiť výraz architektonického priestoru,] - nakresliť návrh architektúry vybraného typu.]	- návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom - charakteristika členenia, tvaru a výrazu funkcie architektonického priestoru: - priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; - spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor

		- výraz architektonického priestoru: (napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...) - typy architektonických priestorov
Podnety dizajnu	- navrhnuť tvar úžitkového predmetu.	- návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...) - tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti - dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov)
Podnety tradičných remesiel	- výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.	- legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny) - pamiatky regiónu a ich príbehy - miestne zvyky - miestne remeselné tradície, ich história - výtvarná interpretácia regionálnych legiend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií
Elektronické médiá	- nakresliť telesá v 3D programe, - vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe.	- telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket) - kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra - kopírovanie, spájanie, telies vyfarbovanie telies a priradovanie textúr - ukladanie modelov do formátu skp - export do formátu jpg
Škola v galérii	- slovné a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo.	- slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu) - výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie) - vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukcii)
Podnety poznávania sveta	- vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, - porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazovacími) a slovami.	- výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...) - priradovanie výtvarných znakov ku slovám - vizuálna poézia (náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodnými alebo objektmi alt. predmetmi) pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus)
Synestetické podnety	- výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu.	- vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) - koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie

4. Kľúčové kompetencie

Žiak by mal mať po absolvovaní **nižšieho sekundárneho vzdelania** tieto vedomosti, zručnosti a postoje:

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania sa naučil:

Zručnosti a spôsobilosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí),
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry.

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palette i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori **tvorivý prístup** – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda **autentické riešenie**, a postupne formuloval svoj estetický i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom výučby, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie.

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: v témach Výtvarný jazyk, možnosti zobrazovania videného sveta, Podnety výtvarného umenia, Podnety rôznych oblastí poznávania

- rozvíjať ľudský potenciál , poskytovať základy pre plnohodnotný a zodpovedný život
- rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu
- rozvíjať sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, zodpovednosť za svoje konanie

Multikultúrna výchova:

- rozvíjať poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu - v téme Podnety výtvarného umenia,
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr – v téme Tradícia a identita

Mediálna výchova:

- schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií – v téme Elektronické médiá
- rozvíjať spôsobilosť využívať médiá a ich produkty – Elektronické médiá
- vyjadriť svoj názor na informácie z médií, uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť

Regionálna výchova:

- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu - v téme Tradícia a identita
- poznať kultúru, tradície svojho regiónu – v téme Tradícia a identita

Výchova k zdravému životnému štýlu:

- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a vnímaniu estetických hodnôt prostredia – v téme Fotografická reportáž, Moderná architektúra

Environmentálna výchova:

- rozvíjať zodpovedný prístup k životnému prostrediu – v téme Podnety fotografie, Fotografická reportáž prostredia, v ktorom žijem
- chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a životným prostredím
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia

6. Stratégie

- **metódy:** motivačná metóda, demonštračná metóda, expozičná metóda, práca s predmetmi, beseda, návšteva výstavy, exkurzia, prezentácia vlastnej tvorby
- **formy:** individuálna, skupinová práca, práca s PC

7. Učebné zdroje

- **Učebnice:** Čarný Ladislav – Výtvarná výchova pre 7.ročník
- **Odborná literatúra**
- **Učebné pomôcky:** edukačné DVD/CD, nahrávky o umení, digitálny fotoaparát, videokamera, PC, internetové stránky, filmové, hudobné a literárne ukážky, reprodukcie diel výtvarných umelcov, výtvarná tvorba žiakov
- **Materiálové pomôcky:** odpadový materiál, výkresy, baliaci papier, farebný papier, grafický materiál – ceruzky, tuš, drevko, uhlík, akvarelové farby, tempery, štetce, modelovacia hmota, sadra

8. Hodnotenie predmetu:

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Žiaka vedieme k sebahodnoteniu.

Nehodnotíme známku každú prácu a výkon žiaka. Žiak je hodnotený z úloh v rámci rozličných metodických radov, aby bola vyváženosť výkonu žiaka, nakoľko môžu byť rozdiely vzhľadom na rôznorodosť záujmov a schopností žiakov. Berieme ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, sebaпроекciou, záujmami a intímny svetom žiaka a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh. Uprednostňujeme osobný, diferencovaný prístup. Výsledok výtvarných činností (artefakt) nie je jediným predmetom hodnotenia, ale zvažujeme všetky nižšie vymenované kritériá. Hodnotíme proces výtvarných činností, prípravu pomôcok, pretože práve v rámci tohto procesu dochádza k formácii osobnosti žiaka a k získavaniu kompetencií – k napĺňaniu cieľov výtvarnej výchovy.

Hodnotenie predmetu sa vykonáva známku.

Učiteľ u žiaka hodnotí primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- **prístup** k činnostiam z hľadiska prípravy pomôcok,
- **prístup** k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
- **otvorenosť** voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,

- **cieľavedomosť** riešení,
- **záujem** o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
- **schopnosť** spolupracovať,
- **schopnosť** zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov,

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- **technické zručnosti** (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
- **mentálne spôsobilosti** na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky),

c) priebeh získavania vedomostí:

- **znalosti** oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
- **pochopenie** výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- **znalosť** materiálov, techník, médií a procesov ich používania,

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Spracovala: Mgr. Katarína Paprčková
ZŠ J. Simana, Októbrová 16,
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: UMENIE A KULTÚRA

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina /týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri *odovzdaní* a *sprostredkovaní* hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Spoločná úloha predmetov vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je sprostredkovať žiakom národné a svetové kultúrne dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa.

Hudobnosť národa neurčuje niekoľko desiatok vynikajúcich interpretov, ale viacgeneračná vrstva zanietených percipientov hudby. Jedine hudobná výchova na základnej škole pokrýva celú populáciu, preto jej kvalita je mimoriadne dôležitá a chápeme ju aj ako *výchovu človeka*.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je **hlavným zámerom hudobnej výchovy optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí.**

Tak ako v primárnom vzdelávaní, aj v sekundárnom vzdelávaní dodržiavame postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. **Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.**

2. Ciele predmetu:

Cieľom vzdelávacej oblasti umenie a kultúra je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.“

Kognitívne ciele

Cieľom je, aby žiaci získali poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou. Na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností

- nadobudnú schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom prístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti,
- spoznajú najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela,
- uvedomia si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významných diel slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získajú úctu ku svojej kultúre,

- prostredníctvom hudobných činností získajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník,
- v kontexte s hudbou dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk).

Socioafektívne ciele

- pochopia jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou stotožnenia sa. Uvedomené počúvanie hudby môže – a to úplne nenásilne – vychovávať k empatii. Tieto etické momenty vnímania hudby smerujú k socializácii a tu tkvie prostredníctvom precítenia a pochopenia hudobného diela dokážu žiaci prekonať svoj egocentrizmus, vedia sa preladiť na komunikačný a ideový kód iného človeka (autora), jedna z príčin opodstatnenosti hudobnej výchovy v systéme humanisticko-tvorivej edukácie),
- na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní po rozsiahlejšie umelecké diela) slovné, výtvarné a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky,
- dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život.
- rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe,
- schopnosť spolupracovať (pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach), mať zodpovednosť za plánovanie a realizáciu spoločnej a vlastnej práce,
- vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele

- žiaci dokážu správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností,
- v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedia využiť pri svojich hudobných činnostiach,
- na primeranej úrovni dokážu využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <http://www.minedu.sk/data/att/7507.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard
Hudobné prechádzky storočiami	Žiak sa vie orientovať v znejúcej hudbe rôznych slohových období. Dokáže vnímať hudbu, chápe jej funkciu a komunikačné schopnosti hudby.. Žiak dokáže celostne i parciálne vnímať hudobné ukážky. Vie charakterizovať a verbalizovať	Hudba minulosti Starovek Stredovek Renesancia Barok Klasicizmus Romantizmus Impresionizmus

	počúvanú hudbu, vyjadriť zážitok z nej, dokáže ju hodnotiť.	Hudba 20. storočia.
Pestrá paleta populárnej hudby	Žiak chápe spoločenskú podmienenosť vzniku jazzu a jeho vplyv na celý vývoj populárnej hudby. Dokáže charakterizovať a zaradiť počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu. Pozná funkciu hudby vzhľadom k životu človeka a spoločnosti.	Jazz Spirituál Gospel Swing Country and western music Folk Šansón Rock
Hudba na pomedzí	Žiak sa orientuje v populárnej hudbe. Chápe hudobnotvorné postupy tvorcov populárnej hudby. Má prehľad o podstate a rozsahu etno a world music. Dokáže bez predsudkov prijímať hudobné posolstvo rôznych národov. Chápe účinok filmovej hudby na diváka. Žiak dokáže samostatne pripraviť a odprezentovať vlastný projekt zameraný na hudbu na internete.	Vážna versus populárna hudba Etno a worldmusic G. Gershwin Muzikál Hudba vo filme Hudba na internete

4. Kľúčové kompetencie

Vokálno-intonačné činnosti:

- ✓ Žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v dur, mol, a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti.
- ✓ Orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov.
- ✓ Dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.
- ✓ Inštrumentálne činnosti:
- ✓ Realizuje a vytvára inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektuje ich charakter, jednoduchou improvizáciou na DHN vie podporiť charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

Hudobno-pohybové činnosti:

- ✓ Správne reaguje pohybom na znejúcu hudbu, vie vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohybu v súlade s charakterom piesne alebo skladby.

Percepčné činnosti:

- ✓ Orientuje sa v znejúcej hudbe, vníma a chápe jej funkciu, dokáže zaradiť skladbu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby.
- ✓ Dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok a predstavy.

Hudobno-dramatické činnosti:

- ✓ Integruje a komplexne využíva vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu.
- ✓ Získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

5. Prierezové témy

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra- podporovať hrdosť na svoj pôvod a región v téme Hudba rôznych národov, Moderná slovenská hudba

Multikultúrna výchova - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti. Vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry.

- v téme Prehádzky a návraty do minulosti - návrat ku koreňom, Moderná slovenská hudba- prehľad o umení 20.storočia, Prehádzky a návraty do minulosti, Pestrá paleta populárnej hudby, Prieniky hudobných štýlov

Mediálna výchova - naučiť žiaka pracovať s médiami vo svoj prospech na rozvoj osobnosti, sebavzdelávanie. Pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote.

- v téme Prehádzky a návraty do minulosti, Moderná slovenská hudba, Prieniky hudobných štýlov

Osobnostný a sociálny rozvoj- byť tolerantný k názorom druhých, vedieť si obhájiť svoj názor. Osvojovať si študijné zručnosti.

- v téme Moderná hudba, Prehádzky a návraty do minulosti, Moderná slovenská hudba, Pestrá paleta populárnej hudby

6. Stratégie

Metódy: rozvíjajúce sociálne a komunikačné kompetencie, dramatizácia, autentické učenie sa

Postupy: tvorivé učenie, porovnávanie

Formy: klasické vyučovanie, podujatia, projektové vyučovanie

7. Učebné zdroje

Učebnica hudobnej výchovy pre 7. ročník

Internet

Virtuálna knižnica

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ, ktorý schválilo MŠ SR s platnosťou od 1.5.2011. Hodnotenie v predmete hudobná výchova sa vykonáva klasifikáciou.

Spracovala: Mgr. Beáta Némethová
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
Valaská
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ZDRAVIE A POHYB

TELESNÁ VÝCHOVA

Ročník: siedmy

Časový rozsah výučby: 2 hodiny/týždeň (66 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových a predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

1. Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
2. Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
3. Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
4. Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
5. Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
6. Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.
7. Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.

8. Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.

9. Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.

10. Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.

Učebné kompetencie

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

Obsah

Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

1. Zdravie a jeho poruchy
2. Zdravý životný štýl
3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť
4. Športové činnosti pohybového režimu

Ciele jednotlivých modulov

Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,

- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie.
- mať vytvorenú hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto.

Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti.

Športové činnosti pohybového režimu

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

3. Vzdelávací štandard

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v ŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard ŠVP: <http://www.minedu.sk/data/att/7504.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard /žiak vie/	Obsahový štandard
Poznatky z telesnej výchovy a športu	• poznať drobné organizačné formy telesnej výchovy • vysvetliť potrebu rozcvičenia • používať odbornú terminológiu pohybových činností • posúdiť úroveň svojej pohybovej výkonnosti podľa daných noriem	základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností odborná terminológia, technika a taktika vo všetkých TC olympijská výchova so zameraním na fair-play poznatky z anatómie a fyziológie v súlade

		s poznatkami iných vyučovacích predmetov
Všeobecná gymnastika	• urobiť 20 opakovaní sed- ľah v sadu • D - vedieť urobiť 10 kľukov v kľaku • CH - vedieť urobiť 10 kľukov vo vzpore ležmo vpredu • správne vykonať 10 za sebou nasledujúcich výskokov • správne zvládnuť preskoky, výskoky a beh cez lavičky ako prekážky • zvládnuť opakované série cvikov/po3x8/ • správne pomenovať cvičebné polohy • prakticky ukázať gymnastické cvičenia • poukázať poznatky bezpečnosti a dopomoci • uplatniť optimálnu techniku pri vykonávaní základných gymnastických polôh • vyšplhať na lane so slučkou a na žrdi s prírazom • vedieť jednotlivé preskoky, znožmo, skrižmo, väzby • skákať 3min. nepretržite • dokáže prehodiť medicimbal aspoň 10x • správne ovládať strečingové cviky, jogové prvky • vedieť základné postoje, nástupové tvary/rad, dvojrad /, podávanie hlásenia, obraty na mieste, pochodové tvary družstva / zástup, dvojstup/, zmeny smeru otáčaním, poklus • predviesť vybrané tanečné kroky	1.kondičná gymnastika posilňovacie cvičenia s cieľným zameraním na jednotlivé časti tela /niekoľkonásobné opakovania/ význam pohybovej kompenzácie pri jednostrannom zaťažení organizmu cvičenia s gymnastickou lavičkou vytrvalostno-silový program /cvičenia paží, nôh, trupu, bokov/ s použitím činiel i bez nich 2. základná gymnastika <u>akrobatické cvičenia</u> ľah vznesmo, stojka na lopatkách, stojka na rukách, premet bokom kotúle vpred, vzad, s obmenami a väzbou <u>skoky a obraty</u> skoky s obratom o 180° až 360° <u>cvičenia na náradí</u> rebriny / rúčkovanie, prednosy skrčmo, výdrž v zhybe/ lavičky / chôdza, behy, poskoky, obraty/ lano a žrd' /šplh/ <u>cvičenia s náčiním</u> švihadlo / preskoky na mieste, znožmo, skrižmo, krúženie - kruhy, osmičky/ plná lopta-medicimbaly /kotúľanie, hádzanie, cvičenie so záťažou <u>relaxačné a dychové cvičenia</u> cvičenie prehĺbenia nádychu a výdychu, autogénny tréning strečing - správna technika cvikov <u>poradové cvičenie</u> nástup, povely 3. rytmická gymnastika tanečné kroky v 2/4 takte / prísuný, polkový/ tanečné kroky v 3/4 takte / prísuný, valčíkový/
Atletika	• orientovať sa v základných atletických disciplínach a prakticky ich demonštrovať • zvládnuť jednotlivé disciplíny z hľadiska vlastných schopností a možností • poznať význam kondičnej prípravy pre zdravý rozvoj organizmu • poznať základné pravidlá jednotlivých atletických disciplín	základná terminológia atletických disciplín základy techniky pohybových činností / atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, technika behu, šprint na 60 m, vytrvalostný beh na 12 minút, beh na 800/d/ a 1 000/ch/m, štafetový beh, hod loptičkou, vrh guľou, skok do výšky/ základné pravidlá súťaženia rozvoj kondičných a koordinačných schopností

Športová gymnastika	• prakticky ukázať pohybové kombinácie • predviesť v zostave stojku na rukách, kotúl letmo, kotúl vpred, kotúl vpred do rozkročenia, kotúl vzad v rôznych obmenách, premet bokom • ovládať základnú zostavu /výskok na hrazdu, toč jazdmo vpred, vzad a prešvih vzad, zoskok zákmihom na podložku/ • zvládnuť správne technicky aspoň jeden výmyk • preskočiť kozu na šírku • zvládnuť zostavu: výskok na kladinu, chôdza, poskoky rovnovážny cvičebný tvar, ľah vznesmo, zoskok z kladiny/ • prakticky ukázať jednotlivé prvky na kruhoch	1.Prostné - akrobacia/ kotúle, stojky, premet bokom/ rovnovážne cvičenia/váha predklonmo/ zostava na páse 2.Hrazda -výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok 3.Preskoky /skrčka, roznožka na šírku/ 4.Kladina- jednoduchá zostava z chôdze a tanečných prvkov / len dievčatá/ 5.Kruhy- kmihanie vo vise, vis znesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise
Športové hry	• hrať hru podľa pravidiel • žiak už dosahuje optimálnu úroveň hernej výkonnosti • ovládať osvojené zručnosti priamo v hre • ovládať terminológiu • správne držať loptu a prihrať spoluhráčovi • zakončovať hru strelbou na kôš • hrať v zmysle fair- play podľa pravidiel • poznať pravidlá a terminológiu volejbalu • poznať základné pohybové činnosti a herné kombinácie • využiť osvojenú techniku pohybovej činnosti priamo v hre • prihrať loptu na krátke vzdialenosti • zvládnuť dribling s loptou • prihrať a zvládať vedenie lopty v pohybe • prihrať a vystreliť na bránu v pohybe • využiť techniku HČJ v hre 5:5 • poznať miesta hráčov na ihrisku • využiť osvojené poznatky v zmysle hry fair – play	Vybíjaná hra Basketbal držanie lopty dribling /na mieste a v pohybe/ strelba na kôš /dvojtakt / útočný systém 2-1-2 bránenie hráča bez lopty a s loptou herné kombinácie / 3 proti 1, 2 proti 1, 3 proti 2/ útočná kombinácia „hod“ a bež“ obránná kombinácia herné činnosti jednotlivca / uvoľňovanie bez lopty a s loptou, prihrávka, strelba, bránenie útočníka// hra podľa pravidiel Volejbal zopakovanie základných pravidiel: ihrisko, lopta, set, strata, zloženie družstva, útočné a obranné pásmo, podanie, chyby v hre/ <u>Pohybové činnosti:</u> základy herných systémov herné kombinácie plniace úlohy: a /útoku, b/útoku a obrany, c/obrány herné činnosti jednotlivca / odbitie, podanie, smeč, nahrávka/ hra Futbal Herné činnosti jednotlivca - prihrávky vo dvojiciach, dribling s loptou Herné kombinácie, prihrať a bež, futbalová naháňačka s loptou vedenie lopty, strelba na bránu, herné činnosti jednotlivca, systém obrany a útoku Prihrávky v pohybe a následná strelba na bránu Hra päťíc – postavenie hráčov na ihrisku hra

Lyžiarsky výcvik	• vedieť správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde • dosiahnuť primeranú úroveň osvojenia jednotlivých techník zjazdového lyžovania	postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, pády a vstávanie, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti
Povinný výberový tematický celok - Korčuľovanie Aerobic, Zumba Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry	• popísať a ukázať osvojené pohybové činnosti • osvojené pohybové činnosti využiť v jednoduchých hrách • ovládať základné rytmické pohyby, dokázať ich kombinovať a pomocou hudby zacvičiť, zatancovať • poznať pravidlá hry, vie presne prihrať spoluhráčovi, ovláda hru v kolektíve • osvojené herné kombinácie využiť v hre, hrať fair-play	základné techniky korčuľovania jazda vpred, jazda v drepe, jazda vzad, brzdenie, prekladanie vpred a vzad / na kruhu i po osmičke/, obraty z jazdy vpred a vzad, pirueta na 2 nohách, základný skok- kadet pohybové hry a súťaže na ľade základné cviky, prvky a kombinácie cvikov v pohybe s využitím hudby základné tanečné kroky -samba, tango, ča-ča, mambo,... Florball prihrávky, vedenie loptičky, zakončenie strel'bou do bránky obránné a útočné systémy hra
Testovanie	• správne absolvovať test • odmerať výkon v testovacej položke	TESTY VPV

4. Kľúčové kompetencie

- žiak pozná úroveň vlastných pohybových zručností
- žiak ovláda a vie využiť terminológiu a pravidlá jednotlivých športových disciplín / atletika, hry/
- žiak vie zahrať volejbal cez sieť podľa základných pravidiel
- žiak dokáže zahrať futbal aj basketbal podľa základných pravidiel
- žiak dokáže technicky správne vykonávať jednotlivé pohybové činnosti

5. Prierezové témy

Multikultúrna výchova – vyzdvihovať dôležitosť ľudských vzťahov, prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, tolerovať sa, prejavovať ľudskú solidaritu, prispievať k zapojeniu spolužiakov z odlišného kultúrneho prostredia

- v témach: Atletika, Olympizmus, Športové hry, Rytmická gymnastika

Ochrana života a zdravia – poukázať na dôležitosť dodržiavania pravidiel, bezpečnostných opatrení, oboznámiť žiakov s nebezpečnými miestami

- v témach: Úvodná hodina, Poznatky z telesnej výchovy a športu, Atletika, Lyžiarsky výcvik, Cvičenia v prírode, Základy gymnastických športov, testy VPV,

Mediálna výchova - využívať potenciál médií a zdrojov informácií, zmysluplne využívať médiá a ich produkty

- v témach: Olympizmus, Športové hry, Rytmická gymnastika

Environmentálna výchova – poukázať na vplyv prostredia na vlastné zdravie človeka a ostatných ľudí, dôležitosť starostlivosti o prírodu pri organizovaní športových podujatí, podnecovať aktivitu, tvorivosť a toleranciu vo vzťahu k prostrediu, aj sa angažovať v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia.

Cvičenie v prírode je obohacujúce v zdravom a čistom prostredí.

- v témach: Atletika, Lyžiarsky výcvik, Cvičenia v prírode,

Osobnostný a sociálny rozvoj – pomáhať každému žiakovi hľadať a utvárať praktické zručnosti, vedieť sa rozhodovať v bežných, ale aj vypätých situáciách

- v témach: Olympizmus, Gymnastika

6. Stratégie

Metódy: metóda osvojovania si vedomostí a zručností, motivačná, fixačná, demonštračná,

Postupy: analýza, syntéza, indukcia, porovnávanie, dedukcia

Formy: individuálna, skupinová, hra

7. Učebné zdroje

Literatúra: Metodika Telesnej výchovy

Didaktická technika: CD zumba, aerobic, pilates, IKT, dataprojektor, notebook, TV-DVD

Ďalšie zdroje:

www.zborovna.sk

www.infovek.sk

8. Hodnotenie predmetu

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu: - koncoročné testovanie výkonnosti žiakov, plnenie športových disciplín v rámci svojich možností, zapájanie sa do hernej činnosti počas vyučovania

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu: - účasť na športových súťažiach

Spracovala: Mgr. Pohorelcová Jana
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2016